

Сутність Євангелії

1 до Коринтян 15:1–4

(3,4): Бо я передав вам найперш, що й прийняв, — що Христос був умер ради наших гріхів за Писанням, і що Він був похований, і що третього дня Він воскрес за Писанням

1. Якою й спасаєтесь (1–2)

Церква в Коринті мала багато складних проблем. В цьому посланні Павло детально написав про багато з них. У більшості з нас є проблеми. Та якщо ми маємо Євангелію в серці, то кожна проблема стає можливістю зростати в нашій внутрішній людині. Тому Павло, залишивши проблеми, указав на Ісуса, Який воскрес із мертвих, і на Його Євангелію, яка є вирішенням усіх проблем. Якщо ми твердо тримаємося слова Ісуса, ми спасенні. Це Його обіцянка.

2. Передав вам найперш (3–4)

Христос помер за наші гріхи, був похований і воскрес третього дня. Ця подія є кульмінацією Божої історії спасіння. Це поворотна точка в історії людства. Смерть Ісуса і Його воскресіння перемогли силу гріха і смерті, і звільнили нас від рабства диявола. Коли ми приймаємо Євангелію і віримо в своєму серці, ми отримуємо спасіння. Це є Божа благодать. Це поворотний момент нашого життя.

Молитва: Господи, я вірю, що Ісус помер і воскрес для мене. Дякую Тобі, що дарував мені шлях, яким я можу прийти до Тебе.

Одне слово: Ісус Христос помер і воскрес для мене

Свідки воскресіння

1 Коринтянам 15:5–11

(10): Та благодаттю Божою я те, що є, і благодать Його, що в мені, не даремна була, але я працював більше всіх їх, правда не я, але Божя благодать, що зо мною вона

1. З'явився Він Кифі, потім Дванадцятьом (5–7)

Віра, заснована на Біблії, — це не якісь невиразні почуття, філософія або красива теорія; твердою її основою є історичні події. Віра ґрунтується на конкретних історичних фактах та на свідченні очевидців. Воскреслий Ісус з'явився Петру і зміцнив його після зречення. Він з'явився Дванадцятьом, коли вони в страху тремтіли за закритими дверима. Він 40 днів, від дня Свого воскресіння до дня вознесіння, з'являвся віруючим, щоб насадити їм віру в воскресіння. Яків, брат Ісуса, і всі апостоли були свідками того факту, що Ісус воскрес із мертвих.

2. По всіх Він з'явився й мені (8–11)

Павло особисто зустрів воскреслого Ісуса, і його життя змінилося. Він був ворогом Бога, але по Божій благодаті Ісус зустрів його і змінив на плідного апостола, робітника Євангелії. Змінені життя — це найкраще свідчення факту воскресіння Ісуса.

Молитва: Господь, нехай Твоя сила воскресіння змінить мене в корисного Тобі робітника.

Одне слово: Свідок воскресіння

Добрий самарянин

Луки 10:25–37

(37 б): Ісус же сказав йому: Іди, і роби так і ти!

1. Любов Бога та твій ближній (25–29)

Коли експерт із вивчення Біблії запитав Ісуса про життя вічне, Ісус поставив зустрічне питання: *“Як учить Біблія?”* Чоловік дуже добре знав. Прочитайте вірш 27. Але хоча він знав, як учить Біблія, але чинити за вимогами Біблії — важко. Тож він хотів обмежити безмежну любов, якої хоче Бог. Ісус відповів йому притчею.

2. Той, хто пройшов стороною (30–32)

Перші два чоловіки, що знайшли пораненого, були релігійними лідерами. Можливо вони мали термінові доручення у місті, можливо боялися розбійників, що ховалися неподалік. У будь-якому разі вони не хотіли вплутуватись і продовжили свій шлях.

3. Чоловік, що мав жалість (33–37)

Чоловік, що зупинився, не був релігійним лідером. Він був нікчемним самарянином. Але він показав жалість Бога до нещасних людей. Ісус сказав: *“Іди, і роби так і ти!”*

Молитва: Господи, прости, що я живу егоїстично, допоможи мені любити Тебе і ближніх.

Одне слово: Іди, і роби так і ти!

Одне лиш потрібно

Луки 10:38–42

(42,43): Господь же промовив у відповідь їй: Марто, Марто, турбуєшся й журишся ти про багато чого, а потрібне одне. Марія ж обрала найкращу частку, яка не відбереться від неї

1. Клопоти Марти (38–40)

Марта відкрила свій будинок для Ісуса та сердечно працювала, готуючи смачні страви для Нього та голодних учнів. А її сестра Марія сиділа біля ніг Ісуса та слухала, замість того, щоб допомагати. В серці Марти зростала образа, що Марія сидить собі та нічого не робить. Працюючи для Ісуса, Марта не мала радості. Вона лише розсердилася, що Ісусу ніби байдуже те, що вона працює, а сестра відпочиває. В кінці кінців вона не витримала й докорила Ісуса та попросила сказати сестрі, щоб та допомагала.

2. Турботливе серце Ісуса (41–42)

Ісус прийшов, щоб дати Марті та Марії найдорожчий дар — слово життя. Він турбувався про них. Марта, заклопотана приготуваннями, не звернула уваги на дар Ісуса. Але Марія обрала найкращу частку — прийняти в дар Слово Бога та любов Ісуса. Це саме те, чого хоче Ісус.

Молитва: Господи, допоможи мені слухати Твої слова та служити покірністю.

Одне слово: Обрати найкращу частку

Влада темряви

Луки 22:47–53

(53): Як щоденно Я з вами у храмі бував, не піднесли на Мене ви рук. Та це ваша година тепер, і влада темряви...

1. Уже досить! (47–51)

Ісус сказав, що прийшов той час, коли править темрява. Темрява заволоділа Юдою. Раптом з одного з дванадцяти учнів він перетворився на зрадника. Поцілунок — вираження любові — став знаком зради. Учні любили Ісуса. Але вони знехтували молитвою і не змогли дивитися на речі з Божої точки зору. Вони також потрапили під владу темряви і ускладнили справу. Первосвященники повинні були бути совістю народу, але вони знехтували вивченням Біблії і стали джерелом зла.

2. Ісус — це світло для світу (52,53)

Темрява не обгорнула Ісуса. Він викрив зраду Юди в надії, що він розкається. Ісус докоряв своїм учням. Ісус викрив темряву в релігійних лідерах. Ісус жив у світлі, як вчитель Біблії, як пастир до кінця.

Молитва: Господи, допоможи мені жити в Твоєму світлі, коли панує темрява.

Одне слово: Живи в світлі Ісуса

Отче, не моя воля, а твоя

Луки 22:39–46

(42): благаючи: Отче, як волієш, пронеси мимо Мене цю чашу! Та проте не Моя, а Твоя нехай станеться воля!...

1. Отче, як волієш... (39–44)

Ісус проголосив про Свою смерть ще по дорозі в Єрусалим (9:51). Розсудливим вивченням Біблії і молитвою Він приготувався до часу страждання. Зараз, наприкінці всіх приготувань Він молився ще пильніше. Ісусу було лише 33 роки, тому Його людська воля полягала в тому, щоб уникнути страждання і смерті. Ісус був дуже чесним перед Богом, говорячи про своє людське бажання. Він довірився Богу і просив Його допомоги, як дитина просить свого батька. Але Його найголовніша тема молитви була в тому, щоб підкоритися волі Бога. Це вимагає агонії душі. Його піт став немов краплі крові. Потім Божий ангел укріпив Його і дав Йому мир; Він переміг ще до битви.

2. Уставайте й моліться (45,46)

Ісус звелів Своїм учням молитися, щоб не впасти в спокусу, але вони не прийняли Його слів. Сумні людські думки виснажили учнів і вони позасинали. Коли настав критичний момент, вони спромоглися лише повтікати.

Молитва: Господи, допоможи мені молитися доти, доки я зможу пізнати і прийняти Твою волю всім своїм серцем.

Одне слово: Перемога через молитву

Молитва Господня

Луки 11:1–4

(2): Він же промовив до них: Коли молитесь, говоріть: Отче наш, що єси на небесах! Нехай святиться Ім'я Твоє, нехай прийде Царство Твоє, нехай буде воля Твоя, як на небі, так і на землі

1. Отче (1–2а)

Ісус часто молився, але Його учні зазвичай спали. Одного разу вони відчували проблему і попросили навчити їх молитися. Ісус сказав: *“Коли молитесь, говоріть: Отче наш”*. Бог є нашим Батьком, Який любить нас і хоче мати особисті стосунки з кожним з нас. Також Він святий. Ми маємо наближатися до Бога в любові й довірі. Також ми маємо боятися Бога — любити й шанувати Його святість.

2. Нехай прийде Царство Твоє (2б)

Ми повинні зробити величну тему молитви Господа своєю — *“нехай прийде Царство Твоє”*. Ісус прийшов, вмер і знову ожив, щоб Царство Бога прийшло в наш світ. Він прийде знову встановити Царство праведності та миру.

3. Наші потреби (3–4)

Ми потребуємо хліба для підтримки життя та слова Божого для підтримки духовного життя. Ми маємо прощати й бути прощеними, також ми потребуємо захист від диявола, який може дати лише Ісус.

Молитва: Отче наш, ...нехай прийде Царство Твоє

Одне слово: Молитися молитвою Господньою

Просіть і отримаєте

Луки 11:5–13

(13): Отож, коли ви, будши злі, потрапите добрі дари своїм дітям давати, скільки ж більше Небесний Отець подасть Духа Святого всім тим, хто проситиме в Нього?

1. За докучання (5–8)

Бог відповідає на наполегливі молитви. Якщо я піду серед ночі до свого друга додому і розбуджу його, щоб попросити хліба для неочікуваного гостя, то, звичайно, йому це не сподобається. Але він встане та дасть, що я прошу, якщо не заради взаємодопомоги, то заради того, щоб я відчепився. Наскільки ж більше готовий допомогти Бог, Який любить нас. Він обов'язково відповість наполегливим молитовникам.

2. Моліться наполегливо (9–10)

Бог хоче, щоб ми молились і не відступали. Ми не можемо отримати, якщо не просимо, не можемо знайти, якщо не шукаємо, двері нам не відчинять, якщо ми не будемо стукати.

3. Просіть Святого Духа (11–13)

Коли ми просимо, Бог дає найкращий дар — Себе. Батько не дає шкідливих речей, а лише добрі дари для Своїх довірливих дітей. Тим більше наш Небесний Батько прагне дати найкращий дар! Якщо ми просимо, то Він дасть Святого Духа.

Молитва: Господи, даруй мені Святого Духа, щоб Він направив і укріпив мене для служіння Тобі сьогодні.

Одне слово: Просіть, і буде вам дано

Я ж молився за тебе

Луки 22:31–38

(32): Я ж молився за тебе, щоб не зменшилась віра твоя; ти ж колись, як навернешся, зміцни браттю свою!

1. Як навернешся, зміцни браттю свою! (31–34)

Петро був самовпевненим, але невігласом в духовному світі. Сатана буде пересіювати його як ту пшеницю і використовувати його страх, щоб змусити його зректися Ісуса. Ісус знав про це дуже добре, але не був збентежений. Він молився за Петра, щоб той мав віру розкаятися і повернутися до Нього після падіння. Через своє покаєння він зміг також зміцнити інших учнів. Ісус хоче, щоб ми прийшли до Нього в час невдачі і продовжували робити Його справу.

2. Досить (35–38)

Ісус знав, що Його учні були слабкі, але Він виховував їх, щоб надіялись лише на Бога, виконуючи Його справу. Зараз їх тренування скінчилося, практичні вказівки відносно грошей, торби та мечів були анульовані. Ісус хотів, щоб вони пам'ятали не тільки методи, але й принципи. Через смерть Ісуса виповнилася Божа воля по спасінню грішників. Учні повинні проголошувати цю новину.

Молитва: Господи, допоможи мені каятися, якщо я падаю. Допоможи мені покладатися тільки на Тебе, виконуючи Твою роботу.

Одне слово: Навернися і зміцни своїх братів

Я вам заповітую Царство

Луки 22:24–30

(27–29): Бо хто більший: чи той, хто сидить при столі, чи хто прислуговує? Чи не той, хто сидить при столі? А Я серед вас, як службовець. Ви ж оті, що перетривали зо Мною в спокусах Моїх, і Я вам заповітую Царство, як Отець Мій Мені заповів

1. Істинно велика людина служить іншим як Ісус (24–27)

Під час останньої вечері з Ісусом серця учнів наповнилися змаганням — котрий з них має вважатися за більшого. Ісус не сварив їх за ці думки, але допоміг їм змагатися у вірному напрямку. Великі люди — це не ті, котрі пригнічують інших заради своєї слави. Великі люди — це ті, котрі уподібнюються найбільшій Людині, Ісусу, вчать служити іншим зі скромним і жертвним серцем.

2. Ісус заповітує Царство (28–30)

Учні Ісуса були молодими духовно, але вони були вірними Йому під час багатьох переслідувань і труднощів. Ісус любив їх і пролив Свою кров за них, щоб пробачити їхні гріхи і дати їм Царство Бога. Їм випаде честь споживати й пити за столом в Царстві Бога. Вони будуть сидіти на престолах і судити дванадцять племен Ізраїльських. Їм більше не треба заздрити мирським правителям.

Молитва: Господи, навчи мене служити, як Ісус, в надії на Твоє славне Царство.

Одне слово: Ісус заповітує Своє Царство

Ісус виганяє демонів

Луки 11:14–28

(20): А коли перстом Божим вигоню Я демонів, то справді прийшло до вас Боже Царство

1. Перстом Божим (14–20)

Ісус звільнив чоловіка від рабства сатани силою Духа Божого. Хто не хотів визнати Його своїм Христом і Господом, той казав, що ця сила не від Бога, а від диявола. Ісус наголосив, що сатана не може виганяти сатану. Фарисеї були подібні до фараона, серце якого було запеклим (Вихід 8:15). Якщо людина відкидає Божу любов, то випробує Його суд. Царство Боже є радісною новиною для покірних, та поганою для бунтівних.

2. Блаженні, хто слухає Божого Слова і його береже! (21–28)

Диявол схожий на чоловіка, що охороняє свій будинок. І лише Ісус сильніший і може перемогти його. Коли Ісус звільнив нас, то потрібно запросити Його увійти й керувати. Якщо ж ми намагаємося жити з порожнім, непосвяченим серцем, то біси знайдуть вхід і зайдуть. Ми благословенні, коли живемо не за почуттями, а виконуючи слово Бога.

Молитва: Господи, я слабкий, але Ти сильний. Прийди у моє серце і створи там Свою оселю.

Одне слово: Боже Царство у моєму серці

Ознака Йони

Луки 11:29–32

(32): Ніневітяни стануть на суд із цим родом, і засудять його, вони бо покаялися через Йонину проповідь. А тут ось Хтось більший, ніж Йона!

1. Рід лукавий

Невір'я є хитрістю. Хоча в результаті служіння Ісуса натовп збільшувався кількісно, але люди були невірними. Вони бачили чудеса, чули благодатні слова Ісуса, але не розкаялися і не увірували. Йона був пророком з примусу, який провів 3 дні в череві великої риби. Коли він вийшов, то проповідував покаєння ніневітянам. Ісус воскрес після 3 днів, проведених у гробі. Це означає суд для невірних людей і славу надію для вірних усіх поколінь.

2. Історичні свідки (31–32)

Цариця південна приходила послухати мудрості Соломона. Вона була вражена його словами. Її проста віра буде судити людей у час Ісуса, тому що Ісус більший, ніж Соломон. Навіть мешканці Ніневії розкаялись від проповіді Йони. Ісус величніший за Йону, але шукачі ознак не розкаялися і не увірували.

Молитва: Господи, даруй мені і моему поколінню сердечне покаєння й віру.

Одне слово: Розкайтесь й вірити Євангелію

Новий заповіт в крові Ісуса

Луки 22:14–23

(20): По вечері так само ж і чашу, говорячи: Оця чаша Новий Заповіт у Моїй крові, що за вас проливається

1. Доки Царство Боже не прийде (14–18)

Пасха сповниться в Божому Царстві. Ісус святкував останню вечерю з учнями. На вечері панувала сумна атмосфера, бо скоро Ісус піде вмирати на хрест. Але Він дивився вперед у вічну радість і вічне щастя в царстві Бога зі Своїми учнями. Царство Бога — це наша справжня надія (1 Петра 1:3).

2. Хліб і вино (19–23)

Тіло Ісуса було віддане за гріх світу. Ісус хотів, щоб Його люди поважали та пам'ятали про Його жертву через споживання хлібу. Кров Ісуса пролилася з хреста за грішників. Той, хто приймає Його кров вступає в заповіт з Ісусом. Кров Ісуса змиває наші гріхи і робить нас святими дітьми Бога, які мають живу надію в Його Царстві. Ісус йшов на хрест по волі Бога, але Він попередив, що горе тій людині, що видає Сина Людського.

Молитва: Господи, я приймаю Твою кров, що пролилася за мої гріхи. Допоможи мені жити як святе дитя Бога.

Одне слово: Новий заповіт в крові Ісуса

Приготування Пасхи

Луки 22:1–13

(7,8): І настав день Опрісноків, коли пасху приносити в жертву належало. І послав Він Петра та Івана, говорячи: Підіть, і приготуйте нам пасху, щоб її спожили ми.

1. Сатана ввійшов у Юду (1–6)

З наближенням свята Опрісноків, первосвященики та книжники мали згадувати Божу благодать, що звільнила їх з рабства в Єгипті, і навчити свій народ. Але замість цього вони планували вбивство. Юда, який перш за все думав про себе та любив гроші, послухався голосу сатани. Сатана навернув його з одного з дванадцяти учнів на зрадника Сина Божого. Лише слово Бога може дати нам перемогу над спокусами диявола.

2. Підіть, і приготуйте нам пасху (7–13)

Пасха — це свято визволення ізраїльського народу з єгипетського рабства Божою силою. В жертву приносилося пасхальне ягня. Ця кров проливалася для викуплення людей. Ісус прийшов як Ягня Боже та взяв на себе гріх світу. Учні допомогли Йому приготувати пасху, послухавшись всіх Його вказівок, що були за межами здорового глузду. Ісус використовує тих, хто довіряє і покоряється Його слову.

Молитва: Господи, прийди і перебувай в моєму серці. Допоможи мені підкоритися Твоєму слову і стати корисним для Тебе.

Одне слово: Довіряй і підкорися

Свічник для світла

Луки 11:33–36

(34): Око твоє то світильник для тіла; тому, як око твоє буде дуже, то й усе тіло твоє буде світле. А коли б твоє око нездатне було, то й усе тіло твоє буде темне

1. Ісус — Боже світло (33)

Ісус є світлом для світу. Його життя та викупна робота відкриті для всіх. Хто слідує за Ним, той не ходить у темряві, а має світло життя (Ів. 8:12). Той, хто не хоче розкаятись, любить темряву і не приходить до світла (Ів. 3:19–21).

2. Око твоє то світильник (34–36)

Коли ми приходимо до Ісуса з розкаяним серцем і живемо у Його світлі, Він відкриває наші очі, так що ми можемо бачити себе, інших та світ з Його точки зору. Коли ми дивимося на речі духовними очима, все наше тіло світле: ми маємо Божий мир, знаходимо Його керівництво та вирішення наших проблем Божим шляхом. Але якщо ми наполегливо живемо людськими почуттями, дозволяючи страху, роздратованості, ревнощам або жалості до себе окупувати своє серце, то ми живемо в духовній темряві.

Молитва: Господи, відкрий мої духовні очі, щоб я прагнув до світла і жив, як маленький світильник, у цьому темному світі.

Одне слово: Жити у світлі Ісуса

Обід із фарисеями

Луки 11:37–44

(41): *Тож милостиню подавайте з внутрішнього, і ось все буде вам чисте*

1. Справжня чистота (37–41)

Ісус не вчинив за обрядом миття рук водою для церемоніальної чистоти. Коли ж фарисеї, що запросили Його, були вражені, Він сказав їм про справжню чистоту. Серце не може називатися чистим, якщо воно наповнене жадібністю й ненавистю, навіть якщо кожен день виставляється на показ. Чисте серце наповнене любов'ю та бажанням роздавати. Це не серце жebraка, яке шукає, що б отримати.

2. Божа любов та справедливість (42–44)

Лицемір — це той, чий внутрішній світ зовсім відмінний від слів та дій. Хоча він виконує багато релігійних дій, але не любить Бога, та лише ображає Його. Якщо ми любимо Бога серцем, то турбуємося про людей і шукаємо справедливості для всіх. Діяльність, що не заснована на Божій любові, стає шляхом пошуку особистої слави.

Молитва: Господи, очисти моє серце і наповни любов'ю до Тебе та інших людей.

Одне слово: Любити Бога та чинити справедливо

Стати перед Сином Людським

Луки 21:25–38

(36): *Тож пильнуйте, і кожного часу молитесь, щоб змогли ви уникнути всього того, що має відбутись, та стати перед Сином Людським!*

1. Підійміть свої голови (25–38)

Учні думали, що кінець прийде тоді, коли буде знищено храм. Але Ісус сказав, що спочатку буде “час поган” (24). Тоді жахливі ознаки на небі й на землі будуть супроводжувати другий прихід Ісуса. Вперше Він прийшов як скромний смиренний пастир, але вдруге Він прийде в силі і великій славі як Суддя. Цей день буде днем Божого гніву і праведного суду над злими людьми, але днем визволення для віруючих людей. Ми повинні підняти свої голови в надії навіть серед руїн, тому що ми належимо Ісусу і успадкуємо Його царство.

2. Стати перед Сином Людським (29–38)

Ісус хотів, щоб люди могли розпізнати день Його приходу і були певні, що Його пророцтво правдиве, незалежно від того, як довго потрібно чекати його виконання. Ісус попереджає нас про страх, відчай, бажання насолоди, які атакують наші серця та заважають готуватися до зустрічі з Ісусом. Ісус попереджає, щоб ми пильнували і молилися. Це допоможе нам уникнути лиха і бути готовими до зустрічі з Ісусом в будь-який час.

Молитва: Господи, допоможи мені жити вірою і бути готовим зустріти Ісуса.

Одне слово: Ісус прийде знову

Твердо стійте

Луки 21:7–24

(19): Терпеливістю вашою душі свої ви здобудете.

1. Будьте Його свідками (7–19)

Учні захотіли дізнатися, коли храм буде знищено. Ісус не вказав точної дати, а лише попередив про лжепророків, війни, стихійні лиха, гоніння та зради. Всі ці ознаки стосуються не тільки винищення храму, а й кінця світу. Ісус навчив Своїх учнів, як потрібно жити в такий час. Нам не треба піддаватись страху, турботам, чи намагатися захистити себе. Перш за все, нам потрібно бути свідками Ісуса в будь-якій ситуації і твердо стояти в вірі і відданості Йому. Тим, хто буде твердо стояти, Бог пообіцяв дати мудрість, захист і вічне життя.

2. Спустошення Єрусалиму (20–24)

Не тільки храм, а й весь Єрусалим буде знищено і здійсниться пророцтво та слова Ісуса (19:43,44). Велика нужда та гнів настане над всім людом. Через це люди будуть тікати з міста. Настануть часи поган, яким буде відкрита проповідь Євангелії. Ті, хто відвернуться від Євангелії Ісуса, неодмінно зазнають Божого гніву.

Молитва: Господи, допоможи мені твердо стояти як свідок Ісуса, тримаючи Твоє слово і обіцянку.

Одне слово: Стій твердо як свідок Ісуса

Три застереження вчителям Біблії

Луки 11:45–54

(52): горе вам, законникам, бо взяли ви ключа розуміння: самі не ввійшли, і тим, хто хотів увійти, боронили!

1. Горе й вам, бо ви на людей тягарі накладаете (45–46)

Ісус дав суворі застереження вчителям Біблії, хто вчить лише розумовим знанням. Ісус не задоволений тим, що вчителі Біблії вчать лише законам та правилам, замість того, щоб допомогти людям пізнати живого Бога. Християнство засноване не на правилах, а на милості та Євангелії.

2. Горе вам, бо надгробки пророкам ви ставите (47–51)

Ті люди, що відкинули Ісуса, показали себе в історії такими, що відкинули Боже слово і повбивали Його пророків. Ця історія почалася ще з Каїна, котрий убив Авеля. Кульмінацією в цій історії було вбивство Сина Божого фарисеями.

3. Горе вам, законникам, бо взяли ви ключа розуміння (52–54)

Учителі Біблії, які не направляють людей до покаяння перед Богом і до віри в Ісуса, заважають тим, хто наполегливо шукає Бога, хто хоче пізнати й підкоритися Йому.

Молитва: Господи, допоможи мені прийти до Тебе через вивчення Біблії.

Одне слово: Учителі Біблії, що задовольняють Бога

Розчина фарисейська

Луки 12:1–12

(4,5): Кажу ж вам, Своїм друзям: Не бійтеся тих, хто тіло вбиває, а потім більш нічого не може вчинити! Але вкажу вам, кого треба боятися: Бійтеся того, хто має владу, убивши, укинути в геену. Так, кажу вам: Того бійтеся!

1. Не бійтеся людей (1–7)

Ісус застерігав Своїх учнів не наслідувати лицемірних фарисеїв. Як у своєму житті позбутися лицемірства? По–перше, ми маємо знати, що все лицемірство стане явним у світлі Ісуса, все приховане стане відомим. По–друге, ми не повинні жити перед людьми, тому що це робить нас боязкими, та людьми з роздвоєним серцем. Страх перед людьми відкриває двері для гуманістичних думок та людських розрахунків. Ми маємо любити Бога і мати страх Божий. Він єдиний, Хто може нас врятувати від пекла. Він знає про нас все і дуже любить.

2. Визнати Ісуса перед людьми (8–12)

Християнське життя означало бути простим. Святий Дух скеровує нас до Бога, працюючи через Євангеліє. Навмисно вирішити не приймати Євангеліє, це означає відкинути Бога та Його прощення. Коли ми визнаємо Ісуса як Господа та дозволяємо Святому Духу керувати собою, тоді зникає потреба в людських підрахунках і занепокоєнні. Ми можемо жити у світлі, без страху. Дух навчає, що потрібно робити і що говорити.

Молитва: Господь, пробач мені безглуздий страх, навчи мене мати страх Господній і йти до Твого світла.

Одне слово: Бути християнином, а не фарисеєм

Пожертвування вдови

Луки 21:1–6

(4): Бо всі клали від лишка свого в дар Богові, а вона поклала з убогства свого весь прожиток, що мала...

1. Пожертвування вдови (1–4)

Ісус побачив багатих і бідних людей, які приносили пожертвування. Він звернув увагу своїх учнів на вбогу вдову. Не дивлячись на те, що її дар був дуже малим, вона поклала більше за всіх разом узятих, тому що вона поклала з убогства свого весь свій прожиток. Вдова пожертвувала від всього серця, виражаючи свою надію на Бога. Ісус хоче, щоб ми вчилися віддавати як ця жінка. Бог бачить все. Чому ми часто жертвуємо за звичкою, приносячи свої залишки, або для того, щоб отримати визнання від людей?

2. Каміння храму (5,6)

Учні Ісуса були вражені дорогоцінним камінням, яким було прикрашено храм. Але ці прикраси прославляли людську велич, а не Божу. Ісус пророкував, що цей храм буде знищено вщент. Це ще раз є підтвердженням того, що все мине, окрім Бога, Його любові і Його вічного царства. Ми не повинні надіятися на багатство чи людські досягнення. Наша справжня надія — невидимий Бог і Його вічне царство.

Молитва: Господи, пробач мої “бідні” жертвування. Допоможи жертвувати від усього серця і повністю довіряти Тобі. Допоможи мені дивитися на світ очима Бога.

Одне слово: Одна жінка принесла великий дар Богу

Христос — Господь

Луки 20:41–47

(42–44): Таж Давид сам говорить у книзі Псалмів: Промовив Господь Господеві моему: сядь праворуч Мене, поки не покладу Я Твоїх ворогів підніжком ногам Твоїм! Отже, Давид Його Господом зве, як же Він йому син?

1. Господь Давида (41–44)

Наприкінці Ісус Сам запитав: „Як то кажуть, що Христос син Давидів?“. Ісус процитував Псалом 109:1, який говорить, що Христос — це Господь Давида. Христос гідний його поклоніння. Христос — це Син Бога, втілений Бог. Бог дарує Йому перемогу над усіма ворогами через Його воскресіння. Вороги Ісуса не знали, з ким воюють. Оточений ворогами, Ісус пам'ятав Божу обіцянку про перемогу. Якщо ми віримо в Ісуса, ми також перемаємо.

2. Живи перед Богом і для Його слави (45–47)

Ісус наказав Своїм учням стерегтися книжників. Вони видають себе за духовних людей, але їхній справжній мотив — пошук особистої слави. Крім того, вони полюють на слабких та беззахисних людей заради власної користі. Ми повинні жити перед Богом, а не перед людьми, і заради слави Божої.

Молитва: Господи, дякую Тобі за те, що Ти воскресив Ісуса з мертвих і зробив Його моїм Господом. Допоможи мені покласти свою надію в Ньому. Допоможи мені жити перед Тобою і для Твоєї слави.

Одне слово: Христос — Господь

Притча про нерозумного багатія

Луки 12:13–21

(15): І промовив до них: Глядіть, остерігайтеся всякої зажерливості, бо життя чоловіка не залежить від достатку маєтку його

1. Остерігайтеся всякої зажерливості (13–19)

Один чоловік із натовпу просив Ісуса вплинути на свого брата, щоб той поділився спадщиною. Він думав, що його обділили. Ісус не приймає тих, хто думає, що він жертва, і також не хоче щоб матеріальні речі розривали стосунки братів. Він докорив чоловіка, що той зажерливий, і розповів притчу про зажерливість. Один відомий багатій мав надзвичайний врожай і не знав що робити з надлишком. Він вирішив зруйнувати свої засіки та збудувати більші. Він би усамітнися та сидів собі, ні про що не турбуючись. Він і не думав ділитися з тими, хто потребує.

2. Нерозумний! (20–21)

Бог назвав цього чоловіка нерозумним, і мав на те підстави, бо життя, яким він хотів насолоджуватись, буде забране від нього тієї ж ночі. Він приготував собі легке життя в цьому світі, але духовно був банкрутом. Хтось інший буде насолоджуватись тими матеріальними речами, які він приготував для себе, а він буде страждати в вічності. Мудрі люди накопичують свої скарби на небесах.

Молитва: Господь, допоможи мені бути не скупим, а щедрим. Допоможи мені насамперед шукати Твого Царства і бути багатим у стосунках з Тобою.

Одне слово: Остерігатися зажерливості

Не журіться

Луки 12:22–34

(32): Не лякайся, черідка мала, бо сподобалося Отцю вашому дати вам Царство

1. Отець же ваш знає, що вам потрібно (22–31)

Хвилювання — це проблема віри (286). Ісус нагадує, що хвилювання не може вирішити жодної проблеми, але наш люблячий Небесний Батько може. Люди хвилюються за їжу, одяг, за своє майбутнє: роботу, здоров'я, страхування, освіту дітей, та за інші насущні речі. Але ніхто не може переживаннями додати до зросту свого бодай ліктя одного. Якщо ми проводимо свій час, роздумуючи про їжу та одяг, то ми такі, як мирські люди. Наш Батько, Котрий знає, чого ми потребуємо, готовий всім цим забезпечити нас. Якщо ми шукаємо Його Царства Він дасть нам все.

2. Бо сподобалося Отцю вашому дати вам Царство (32–34)

Божій черідці нема чого боятись. Бо сподобалося Отцю вашому дати нам Царство. У нас немає потреби хапатися за мирські речі. Краще давати, ніж брати. Ми повинні жити вірою і зберігати свої скарби на небесах, куди не закрадається злодій, і міль де не точить.

Молитва: Господь, укріпи мою віру. Даруй мені найкращий дар — Твоє Царство.

Одне слово: Не журися, а живи вірою

Бог живих

Луки 20:27–40

(38): Бог же не є Богом мертвих, а живих, бо всі в Нього живуть.

1. Чиєю дружиною вона буде? (27–33)

Садукеї намагалися дискредитувати Ісуса перед людьми. Вони не вірили в воскресіння, бо любили цей світ. Таким чином вони вигадали безглузду історію. На їхню думку, жінка, яка виходила заміж сім разів за братів, котрі один за одним вмирали, показує абсурд воскресіння, бо чиєю дружиною вона буде в решті решт? Запитання садукеїв показує їхні упередження відносно одруження та смерті, їхній темний цинізм та зневага до Бога.

2. Бог живих (34–40)

Ісус сказав, що по воскресінні з мертвих, люди не будуть ні одружуватись ні виходити заміж, бо всі будуть подібні ангелам і належатимуть тільки Богу, як Його дорогоцінні діти. Ісус навів приклад воскресіння з книги Вихід 3:6. Бог є Бог Авраама, Ісака і Якова. Бог не є Богом мертвих, а Богом живих. Ті, хто живуть для Бога — всі живі. З вірою в воскресіння у нас є надія і ми можемо жити яскравим життям, навіть в цьому темному світі.

Молитва: Господи, Ти мій спадок і моя надія. Я хочу перебувати з Тобою вічно.

Одне слово: Надія на Бога живих

Кесареве — кесареві, а Богові — Боже

Луки 20:20–26

(25): *А Він їм відказав: То ж віддайте кесареве кесареві, а Богові Боже!*

1. Годиться давати податок для кесаря, чи ні? (20–22)

Ізраїльський народ перебував під владою Риму. Релігійні лідери слідували за Ісусом. Вони надіслали підглядачів, які вдали з себе праведних, щоб зловити Ісуса на слові. Вони знали, що Ісус живе і навчає по істині, але намагалися влаштувати Йому пастку через хитре запитання. Чи годиться Божому народу сплачувати податок лихому гнобителю, що проголошує себе богом? Якби Ісус відповів *“так”*, це б означало, що то Він підтримує зло, з іншого боку, якби Він відкрито виступив за несплату податків, це було б злочином проти Риму.

2. Віддавайте Богові — Боже (23–26)

Ісус зрозумів хитрість фарисеїв. Він дав їм просту і вичерпну відповідь. Замість того, щоб отримувати, Божий народ повинен віддавати. *“Віддавати кесареві кесарево”* означає виконувати обов’язки перед суспільством, в якому ми живемо. *“Віддавати Богові Боже”* означає любити Бога над усе і підкорятися Йому. Ми повинні виконувати свої зобов’язання. Так ми зможемо прославити Бога.

Молитва: Господи, допоможи мені пам’ятати, що я належу Тобі і виконувати свій обов’язок перед Тобою і перед своєю країною.

Одне слово: Богові Боже, а кесарево кесареві

Вірний слуга

Луки 12:35–48

(35): *Нехай підперезані будуть вам стегна, а світла ручні позасвічувані!*

1. Готові до служіння (35–40)

Слуги Ісуса повинні бути готовими служити, коли б Він не покликав. Ми маємо бути, як слуги, підперезані, із засвіченим світлом, щоб чекати повернення пана з весілля. Ми маємо пильнувати і чекати другого пришестя Ісуса Христа. І поки ми чекаємо, ми повинні з бойовою готовністю виконувати роботу, яку Він нам доручив. Життя слуги Ісуса потребує повної віддачі всього серця. Чому? Тому що Ісус прийде в непередбачений час.

2. Ця притча для всіх? (41–48)

Петро думав, що він найпильніший і найвірніший. Він надіявся, що притча була для інших. Далі Ісус вчив, що Його слуги будуть поставлені над дітьми Божими. Це великий привілей. Слуги, що лише насолоджуються привілеями, нехтуючи роботою будуть биті багатьма ударами, коли повернеться Ісус.

Молитва: Господь, я багато отримав. Дай мені готовність і відданість, щоб я міг служити Тобі будь-де і будь-коли.

Одне слово: Готовий служити

Не мир, а розділ

Луки 12:49–59

(51): Чи ви думаєте, що прийшов Я мир дати на землю? Ні, кажу вам, але поділ!

1. Вогонь на землю (49–53)

Життя, смерть та воскресіння запалили вогонь на землі. Починаючи з моменту, коли Ісус хрестився від Івана, шлях Ісуса пролягав до розп'яття на хресті, до Його хрещення смертю. Своєю смертю на хресті та воскресінням, Він вирішив нашу проблему гріха. Коли ми розкаємося та віримо в Євангеліє, то ми прощені. Ми маємо мир з Богом та у своєму серці. Але ми маємо кидати виклик цьому світові, щоб не йти на компроміс з світською системою цінностей і з тими, хто підштовхує нас слідувати за світом.

2. Судіть по собі, що є справедливим (54–59)

Ми знаємо, що хмарне небо приносить дощ, а Бог ненавидить гріх. Також ми знаємо, що грішне бажання породжує гріх, а наслідком гріха є смерть. Не можна допустити, щоб бути лицеміром з подвійним серцем, що намагається стояти посередині, бо посередині немає ґрунту.

Молитва: Господь, допоможи мені стояти винятково з Твого боку, особливо з тими, кого я люблю.

Одне слово: Не мир, а розділ

Притча про злочинних винарів

Луки 20:9–19

(17): А Він глянув на них та й сказав: Що ж оце, що написано: Камінь, що його будівничі відкинули, той наріжним став каменем!

1. Хазяїн та винарі (9–12)

Хазяїн — це Бог, винарі — ізраїльський народ, а раби — це пророки. Історія Ізраїлю показує довготерпіння і любов Бога та зажерливість і непокірність народу. Бог очікував, що ізраїльський народ стане царством священників та святим народом (Вих. 19:4–6). Ізраїльтяни ж хотіли отримати благословення Бога, але не хотіли дякувати і поділитися ним з іншими. Дуже легко стати такими як вони.

2. Камінь, що відкинули, став наріжним каменем! (13–19)

Наприкінці хазяїн винограднику послав свого сина. Винарі, засліплені гордістю і зажерливістю вбили його і намагалися привласнити виноградник. Точно так Божий народ вчинить з Ісусом і втратить привілей бути Божим народом. Бог оберне Ісуса, камінь, що відкинули будівничі, на наріжний камінь через Його воскресіння. Ісус — основа нового Божого народу. Бог хоче, щоб ми прийняли Ісуса і були священством царським і святим народом для світу (1 Пет. 2:9).

Молитва: Господи, пробач, що відкидаю Ісуса в своїй гордості та зажерливості. Допоможи мені перебувати в Ісусі, бути людиною з Твого народу і жити згідно Твого плану.

Одне слово: Прийми Ісуса, наріжний камінь

Якою владою?

Луки 20:1–8

(4): *Іванове хрещення з неба було, чи від людей?*

1. Хто Тобі владу цю дав? (1–2)

Ісус знав, що скоро помре, та, не зважаючи на це, Він вивчав Біблію з людьми і проповідував Євангеліє. Релігійні лідери розлютились після того, як Ісус очистив храм і викрив їхнє ганебне лідерство. Щоб усунути Ісуса, вони використали політичний тиск і вимагали, щоб він пред'явив сертифікат пастора. Та справжня проблема була зовсім не в легальності діяльності Ісуса, а в тому, що релігійні лідери не хотіли розкаятися.

2. Звідки Іванове хрещення? (3–8)

У відповідь Ісус запитав книжників: *“Іванове хрещення з неба було, чи від людей?”* Всі були впевнені в тому, що Іван Хреститель — пророк. Йому відрубали голову через те, що він в істині викривав царя. Релігійні лідери не вірили Івану, бо не хотіли змиритися і розкаятися. Вони жили перед людьми, а не перед Богом, тому не мали духовного авторитету. Ісус вирішив не відповідати їм.

Молитва: Господи, пробач мене за гордість, допоможи мені змиритися і розкаятися, щоб я міг бачити Тебе і виконувати Твою роботу.

Одне слово: Покайся і йди виконувати роботу Бога

Покайтеся, бо загинете

Луки 13:1–9

(5): *Ні, кажусь вам; та коли не покається, то загинете всі так!*

1. Коли не покається, то загинете (1–5)

Ісус розмовляв з деякими людьми про відомі трагічні події. Вони думали, що це лихо сталося з тими людьми, бо ті були грішні і заслужили більшого покарання, ніж інші. Але Ісус не міркував відповідно фаталістичного закону причини і наслідку. Кожна особистість повинна розкаятися, тому що за гріх заплатимо смертю. Якщо я і ви не розкаємося, то загинемо.

2. Безплідне фігове дерево (6–9)

Ісус пояснив що таке покаєння через притчу про фігове дерево у винограднику. Господар винограднику хотів плодів не лише від винограду, але й від фігового дерева. Безплідне дерево має бути зрубаним. Винар розкався, що нехтував фіговим деревом, і благав господаря дати ще один шанс. Бог хоче плодів. Якщо наше життя вкорінене в Ісусі Христі і ми дисциплінуємо себе по Божому слову, то будемо плодовитими.

Молитва: Господь, дай мені розкаєне серце. Пробач мої гріхи і зроби мене плодовитим.

Одне слово: Розкайтесь і бути плодовитим

Дочка Авраама

Луки 13:10–17

(16): Чи ж цю дочку Авраамову, яку сатана був зв'язав вісімнадцять ось років, не належить звільнити її суботнього дня від цих пут?

1. Жінка, зв'язана дияволом (10–13)

18 років ця жінка була зв'язана сатаною. Вона була так скалічена, що не могла розігнутися. Одного суботнього дня Ісус побачив її у синагозі. Він сказав: *“Звільнена ти від недуги своєї”*, — та поклав руки Свої на неї для зцілення, вона ж випросталась і прославила Бога. Ісус прийшов, щоб звільнити нас від всяких пут, що роблять нас безкорисними і жалюгідними. Він звільняє нас для слави Бога.

2. Дочка Авраама (14–17)

Старший синагоги був обурений тим, що Ісус зцілює в суботу, і він критикував Його перед людьми. Але Ісус викрив його лицемірство, що він відв'язує волів, щоб напоїти їх у суботу, а не радіє за дочку Авраама, звільнену від 18 річного полону диявола. Деякі небезпечні противники були ображені Ісусом, але прості люди, які прагнули волі, захоплювались Його діями.

Молитва: Господь, я славлю Тебе за моє звільнення від пут гріха. Відкрий мені очі і серце, щоб я бачив Твою роботу і славив Тебе.

Одне слово: Ісус нас робить вільними

Тут Господь

Єзекіїль 47:1–12

(48:35): Навколо — вісімнадцять тисяч. А ім'я міста з того дня: “Тут Господь”

1. Коли ми повернемося (45,46)

Після повернення полонені мали розділити і знову заселити землю. В першу чергу треба було виділити землю для храму і священників (45:1–6). Для князя також було виділено певну землю у власність. Князь не повинен тиснути на свій народ, він має бути добрим пастирем. Нова земля мала стати місцем правосуддя і миру (45:7–12). Кожен приходитиме до Господа як грішник, якому необхідне прощення (45:13–25). В 46 розділі описано постанови щодо поклоніння, які вчать шанувати суботу і порядок служіння. Божий народ повинен мати страх Господній.

2. Ріка благословення (47:1–12)

Ріка, що тече від храму, нагадує ріку в Едемському саду, а також ріку, що тече від Божого престолу (Об. 22). Це ріка, що дає життя. Вона вздоровлює солону воду моря. На її берегах ростимуть дерева з їстівними плодами та цілющим листям. Слово і Дух, що течуть від Божого престолу, благословлять увесь світ.

Молитва: Господи, прийди і оселися посеред нас.

Одне слово: Тут Господь

Привілеї вірних священиків

Єзекіїль 44:1–31

(15): А священики — Левити, Садокові сини, що несли сторожу Моєї святині, коли Ізраїлеві сини зблудили були від Мене, вони наблизяться до Мене на службу Мені, і будуть стояти перед Моїм лицем, щоб приносити Мені лій та кров, говорить Господь Бог

1. Храміві вхід і вихід (1–9)

Хто може прийти у Божу присутність? Бог Сам увійшов через східну браму, тому цю браму зачинили назавжди. Його присутність наповнила храм славою. Усі інші мають приходити до храму так, як звелів Господь. Князь також повинен мати особистий вхід. Він може їсти в присутності Господа і вільно входити та виходити. Князь символізує Ісуса. Ісус сказав: *“Хто входить дверима, той візцям пастух”*. Ісус — наш Князь і Пастир, Який веде Свій народ вузьким шляхом до життя.

2. Вірні і невірні священики (10–31)

Більшість священиків пішли на компроміс з ідолопоклонством. Але Садокові сини залишились вірними, навіть тоді коли Ізраїлеві сини зблудили від Бога. Тільки вони можуть служити Богу в святилищі (15,16). Вони повинні навчити людей, що чисте, а що нечисте. Сам Бог буде спадщиною для Своїх слуг.

Молитва: Господи, допоможи мені щодня приходити в Твою присутність через покаєння та віру.

Одне слово: Будь вірним, розкайся і прийди до Господа

До чого подібне Царство Боже

Луки 13:18–21

(18): Він же промовив: До чого подібне Царство Боже, і до чого його прирівняю?

1. Подібне воно до гірчичного зерна (18,19)

Царство Бога подібне до малесенького гірчичного зерна, посіяного у землю. Зерно виростає великим деревом, що змінює оточуюче середовище, благословляючи його. Якщо в школі, в бізнесі, або серед народу є людина, що її змінив Ісус, і серцем якої керує Бог, то Царство Бога буде рости і розповсюджуватись, поки світ не стане кращим. Одна людина, що любить Бога, може змінити націю. Так працює Бог. Коли Боже слово посіяне у нашому серці, воно буде рости до тих пір, поки ми не змінимось в людей, що благословляють інших.

2. Подібне воно до розчини (20,21)

Кількість розчини у тісті для виготовлення хліба незначна, але вона впливає на всю масу тіста. Без розчини тісто не підніметься. Коли слово Бога посіяне у нашому серці, воно потихеньку діє так, що все наше життя змінюється. Боже Царство невидиме, але суттєво впливає на життя світу. Нехай Боже Царство буде і на землі, як на небі.

Молитва: Господь, дай мені віру довіряти твоєму поміркованому, наполегливому, невидимому шляху роботи.

Одне слово: Царство Бога маленьке, але росте

Тісні ворота

Луки 13:22–30

*(24а): Силкуйтеся увійти тісними ворітьми***1. Докладіть всі зусилля (22–27)**

Ісус йшов до Єрусалиму щоб постраждати та померти на хресті. Скрізь Він вчив про Царство Бога. Коли один чоловік запитав чи мало буде спасених, тоді Ісус сказав, щоб він не думав, що буде спасеним лише тому що він єврей, чи тому, що їв разом з Ісусом, чи тому, що виконує багато християнських обов'язків, включаючи вивчення Біблії. Тісні ворота — це шлях покаєння та віри. Цей шлях веде до особистих стосунків з Ісусом. Всі, хто не прийняли Ісуса свого часу — це ті, що чинять неправду, навіть якщо здається, що вони роблять добро (27).

2. Великий банкет (28–30)

Люди всякого роду і звідусіль сядуть з Ісусом та патріархами віри на банкеті Христа. Але ті, хто бояться повністю віддатися істині, навіть якщо вони знають її, будуть стояти зовні, спостерігати і плакати.

Молитва: Господь, я прихожу до тебе з покаєнням у серці, шукаючи лише того, щоб пізнати Тебе і йти з Тобою. Я хочу увійти у тісні ворота.

Одне слово: Докласти всіх зусиль, щоб пізнати Ісуса

Слава повернеться в храм

Єзекііль 43:1–27

(43:7): І сказав Він мені: “Сину людський, це місце престолу Мого, і місце стіп Моїх ніг, де Я буду перебувати навіки посеред Ізраїлевих синів, не занечистить уже Ізраїлів дім святе Ім'я Моє, вони та їхні царі розпустою своєю та трупами їхніх царів при їхньому вмиранні!”

1. Це місце престолу Мого (1–12)

Найзаповітнішою мрією полонених було повернутися в Єрусалим і поклонитися Богу в Його храмі. Але, коли Єрусалим пав, храм теж було зруйновано (40:1). В 25-ий рік полону Єзекііль бачив величне видіння нового храму, наповненого Божою славою. Коли ізраїльтяни відкинуть своїх мертвих ідолів і свій блуд (і фізичний, і духовний), Бог прийде і житиме зі Своїм народом навіки. Це пророцтво могло виконатися лише через Ісуса, бо лише Він може жити з нами вічно (Ів. 1:14; 2:19–22). Єзекііль мав пророкувати про цей храм, щоб люди посоромилися своїх провин і розкаялися.

2. Жертовник (13–27)

Бог показав всю жахливість і серйозність гріха через систему жертвоприношень. Жертовник і криваві жертви вказують нам на Христа, Який став досконалою і остаточною жертвою за гріх.

Молитва: Господи, Ти святий, а я — грішник. Очисти мене від моїх гріхів і оселися в моєму серці.

Одне слово: Бог живе серед пробачених грішників

І звеличуся, і покажу Свою святість

Єзекіїль 38:1–39:29

(38:23): І звеличуся, і покажу Свою святість, і буду пізнаний на очах численних народів, і вони пізнають, що Я Господь!

1. Пророцтво проти Гога (38:1–23)

Події, описані в цьому розділі, відносяться до страшного суду. Тут *“Ізраїль”* — це Ізраїль Нового Заповіту, викуплений Богом народ. Війна, про яку тут йдеться, — це паралель до останньої битви, описаної в книзі Об’явлення, 20. Це кінець історії, коли правитель цього світу зазнає остаточної поразки, а Боже Царство прийде навіки. Напад має відбутись, коли земля буде спокійна і безпечна (8,11). Тоді прокинеться Божа ревність (18), станеться великий землетрус і усе творіння на землі затремтить. Господь вчинить Свій суд над Гогом і всіма народами, які прийдуть із ним. Він явить Свою велич і святість і людям, і ангелам.

2. Відновлення Ізраїлю (39:1–29)

Усіх, хто прийде з Гогом та Магогом, буде знищено. Але усіх тих, хто залишиться вірним Богові, буде піднесено. В кінці вони забудуть своє посоромлення і провини навіки. Бог звільнить їх від страхів, збере їх в мирі і вишле на них Духа Святого. Це жива надія Небесного Царства.

Молитва: Господи, нехай прийде Царство Твоє на землю.

Одне слово: Бог святий і всемогутній

Ісус сумує через Єрусалим

Луки 13:31–35

(34): Єрусалим, Єрусалим, що вбиваєш пророків та каменуєш посланих до тебе! Скільки раз Я хотів позбирати дітей твоїх, як та квочка збирає під крила курчаток своїх, та ви не захотіли!

1. Однак, Мені треба ходити (31–33)

Коли Ісус наблизився до Єрусалиму, то отримав повідомлення що, Ірод хоче його вбити. Деякі фарисеї порадили Йому тікати. Небезпека померти не змінила планів Ісуса. Він вважав Свою місію важливішою за Своє життя. Він продовжуватиме зцілювати людей і виганяти демонів. Він не боїться Ірода, бо знає, що життя і смерть в Божих руках, а не в руках «іродів» цього світу. Він знав, що помре в час і на місці, що обрані Богом.

2. Єрусалим, Єрусалим! (34–35)

Ісус любив ізраїльський народ, навіть якщо вони раз за разом відштовхували Божу любов та Божу милість спасіння. Він любив їх з пастирським серцем Бога, з серцем батька, що любить марнотратного сина. Він не примушував прийняти Божу любов. Він міг лише любити їх з розбитим серцем.

Молитва: Господь, допоможи мені підкоритися Тобі та не боятися людей. Навчи мене Твоєму пастирському серцю та духу Ісуса, що віддав життя.

Одне слово: Ісус — Добрий Пастир

Обід з фарисеями

Луки 14:1–11

(11): *Хто бо підноситься, буде впокорений, а хто впокорюється, той піднесеться*

1. Чоловік, хворий на водянку (1–6)

Чоловік, хворий на водянку, страждав, але фарисеї, що сіли їсти з Ісусом, не турбувалися про нього. Вони лише хотіли піймати Ісуса, коли Він зробить щось таке, що вони могли б критикувати. Тоді була субота, але це не зупинило Ісуса. Він зцілив чоловіка, та заставив замовкнути егоїстичних фарисеїв. Ісуса не хвилювали питання політичної коректності, а страждання людей.

2. Хто впокорюється той піднесеться (7–11)

Ісус спостерігав як фарисеї займали собі перші місця. Тоді Він розповів притчу про гостей, які шукали собі почесних місць на весіллі. Ті, хто шукають людської слави, будуть принижені, але скромні будуть в почесі. Релігійні лідери мали б бути дороговказом для людей, що страждають, але їх це не обходило. Вони лише думали про здобуття людського визнання.

Молитва: Господь, допоможи мені не шукати честі чи визнання від людей. Дай мені серце Ісуса та Його мужність, щоб я міг жити корисним життям.

Одне слово: Хто впокорюється...

Долина сухих кісток

Єзекііль 37:1–28

(2,3): *І Він обвів мене біля них навколо, аж ось їх дуже багато на поверхні долини, і ось вони стали дуже сухі! І сказав Він мені: Сину людський, чи оживуть оці кісті? А я відказав: Господи Боже, Ти знаєш!*

1. Сухі кісті, послушайте слова Господнього! (1–14)

У видінні Єзекіїль побачив долину, повну сухих кісток полеглої армії. Вона символізувала безнадію, в якій опинилися ізраїльські полонені. Бог наказав Єзекіїлю пророкувати про ці кістки, щоб слово Бога повернуло їх до життя. Кістки дійсно ожили. Бог — Творець, Який оживляє мертвих. Його слово закликає нас, мертвих у гріхах, перейти від смерті до життя (Ів. 5:24).

2. Один народ, один Цар (15–28)

Боже слово через Єзекіїля стало посланням надії до полонених, які вже її втратили. Народ, який було розділено після правління Соломона і який зараз страждав у Вавилонському полоні, мав відновитися і знову об'єднатися. Обіцяний Месія, нащадок Давида, посяде на троні. Це пророцтво про Месіанське царство Ісуса, коли буде один пастир і одна отара. Бог мав надію, що через Свій народ Він знову прославиться як святий Бог.

Молитва: Господи, я був мертвий у гріхах, але Твоє слово повернуло мене до життя. Я надіюся лиш на Тебе.

Одне слово: Сухі кістки оживуть

І дам вам нове серце

Єзекиїль 35:1–36:38

(36:26): І дам вам нове серце, і нового духа дам у ваше нутро, і викину камінне серце з вашого тіла, і дам вам серце із плоті

1. Пророцтво проти Едому (35:1–15)

Едомляни діяли так, ніби Бога немає. Скориставшись нагодою, вони пригноблювали Божий народ в час їхнього нещастя. Проте наступними в черзі будуть вони.

2. Для святого Свого Ймення (36:1–23)

Бог говорив до спустілих гір Ізраїлевих. Вони показували, як Бог сумує за Своїм розсіяним народом. Він вислав ізраїльтян з їхньої землі через гріхи. Але Богу було шкода, що Його святе Ім'я зневажається всюди, куди вони приходили. Вони були нікому не потрібні. Але Бог явить їм Своє милосердя і поверне їх додому заради святого Свого Ймення.

3. І дам вам нове серце (24–38)

Бог обіцяв дати Своему народові нове серце. Він очистить людей і пошле їм Свого Духа, щоб вони могли жити як благословенний святий народ і царство священиків. Ісус прийшов, щоб виконати цю обіцянку.

Молитва: Господи, я був непотрібним через свої гріхи. Дякую за те, що Ти забрав моє серце із каменю і дав мені серце із плоті, яке може любити Тебе і Твій народ.

Одне слово: Нове серце, яке любить і славить Господа

Притча про велику вечерю

Луки 14:12–24

(23): І сказав пан рабові: Піди на дороги й на загороди, та й силуй прийти, щоб наповнився дім мій

1. Ідіть, бо вже все наготоване (12–20)

Ісус розказав тому, хто Його запросив, про те, який банкет до вподоби Богу та приносить Боже благословення (12–14). Один із гостей нагадав про велику небесну вечерю Месії (15). Тоді Ісус розповів притчу про Боже Царство. Це трагедія, коли обрані Божі люди дуже зайняті особистими світськими справами, щоб прийти на велику вечерю Христа, що Бог приготував для них. Християни, що нехтують молитвою та вивченням Біблії або ті, хто ставить особисті справи вище, ніж Божі, може стати такими.

2. Ті, хто з вулиць та завулків (21–24)

Коли євреї відкинули Месію, Бог відкрив двері для світу язичників. Всі, хто потребує Його милості — бідняки, каліки, невдахи, сліпі та всі грішники — всі запрошені прийти. Його милість безкоштовна. Вона запропонована тим, хто не може заплатити Ісусу. Гостями у Небесному Царстві будуть ті, хто прийме Його любов та вірою прийде до Нього.

Молитва: Господи, допоможи мені сьогодні у моєму житті віддати перевагу Тобі та Твоїм справам.

Одне слово: Прийдіть на Царський банкет

Ціна за учнівство

Луки 14:25–35

(27): І хто свого хреста не несе, і не йде вслід за Мною, той не може бути учнем Моїм!

1. Бути учнем Ісуса (25–27)

Ісус не шукав популярності серед великого натовпу. Він хотів виховати учнів, тому Він сказав декілька шокуючих слів. Ніхто не може бути учнем Ісуса, якщо не поставить Його на перше місце. Ісус повинен мати перевагу над всіма найближчими стосунками з людьми, навіть над самим життям людини. Ісус призвав нас жити життям місії. Кожен з нас повинен взяти свій хрест і слідувати за Ісусом. Ми не можемо лише плентатись позаду Нього без особистого рішення та посвячення.

2. Підрахунок ціни (28–35)

Той, хто хоче вступити до вузу, має підрахувати витрати — гроші, зусилля, зайнятий час. Щоб бути учнем Ісуса, теж необхідне посвячення та жертвовність. Але це того варте. Життя без посвячення не варте того, щоб його прожити, воно як сіль без смаку. Не можна намагатись слідувати за Ісусом без прийнятого рішення віддати все що маєш заради Ісуса та Євангелія.

Молитва: Господи, багато людей думають, що життя без посвячення — це вільне життя. Але Твоє слово вчить, що життя, не посвячене Ісусу, є рабським. Допоможи мені не йти на компроміс з відносністю сучасності та бути Твоїм учнем.

Одне слово: Слідування за Ісусом варте будь-якої ціни

Справжній пастир

Єзекііль 34:1–31

(23): І поставлю над ними одного пастиря, і він буде їх пасти, раба Мого Давида, він їх буде пасти, і він їм буде за пастиря!

1. Засторога лінивим та егоїстичним пастирям (1–10)

Бог застерігає пастирів, які піклуються лише про себе. Пастирі Ізраїлю були егоїстичними — вони їли жир, вдягали вовну і різали кращих овець. Вони були надто лінові, щоб піклуватись про слабких, хворих чи заблудлих овець. Як же страждали вівці при таких пастирях!

2. Бог Сам пастиме стадо (11–19)

Бог врятує Своїх овець: позбирає з тих місць, де вони були розпрошені, і приведе на добрі пасовища. Він вирішить усі непорозуміння проміж вівцями і правитиме над ними зі справедливістю.

3. Один пастир, Давид (20–31)

Бог обіцяв послати доброго пастиря, нащадка царя Давида, щоб пасти Божий народ. Він послав Ісуса, Який став добрим Пастирем (Ів. 10:11). Ніхто інший не може бути Добрим Пастирем, який дає мир і радість усім, хто розкається і повірить.

Молитва: Господи, дякую за мого Доброго Пастиря, Ісуса. Навчи мене Його пастирського серця до Твого стада.

Одне слово: Бог — наш Пастир

Бог хоче, щоб усі люди спаслися

Єзекіїль 33:1–33

(11): Скажи їм Як живий Я, говорить Господь Бог, не прагну смерти несправедливого, а тільки щоб вернути несправедливого з дороги його, і буде він жити! Навернітьсья, навернітьсья з ваших злих доріг, і нащо вам умирати, доме Ізраїлів?

1. Вартовий (1–20)

Вартовий мусить попереджувати людей про небезпеку. Якщо він того не зробить, то буде відповідальний за кров загинувших. Божий слуга — це вартовий. Він має вчити Божому слову і застерігати людей, щоб вони покалися і залишили свої гріхи. Хто ж має почути Боже застереження? Усі. Ніхто не спасеться минулими заслугами, ми повинні зберегти свою віру до кінця. Якщо ми покладаємося на власну праведність і відвертаємося від Бога, то загинемо, не залежно від того, наскільки праведними ми були раніше. Але якщо ми покаємося і обернемося до Бога, то житимемо, не залежно від того, скільки гріхів ми вчинили в минулому.

2. Чому впав Єрусалим (21–33)

Єрусалим впав через те, що люди не корилися Божому закону. Вцілілі мешканці вважали, що мають більше можливостей опанувати обіцяну землю, ніж Авраам. Але, на відміну від Авраама, вони робили всякі нечисті і грішні справи. Всі їх надії загинуть, якщо вони не покладуть свою надію лише в Богові. Вони мали Божого слугу за красногосого і доброго музиканта, який розважає їх. Їм подобалось вивчати Біблію, проте вони ніколи не корились Божому Слову.

Молитва: Господи, допоможи мені бути вірним вчителем Біблії, допоможи Твоєму народові чути і коритися Твоєму слову.

Одне слово: Бог хоче, щоб усі люди спаслись

Загублена вівця

Луки 15:1–10

(4): Котрий з вас чоловік, мавши сотню овець і загубивши одну з них, не покине в пустині тих дев'ятидесяти й дев'ятти, та й не піде шукати загинулої, аж поки не знайде її?

1. Пастирське серце (1–7)

Митники та грішники з великою спрагою слухали слово Бога, а фарисеї нарікали на Ісуса за те, що Він приймає таких людей. Вони не знали Божого серця. Ісус навчив їх, як принести Богу радість. Бог — це пастир, що піклується про одну загублену вівцю. Він залишає 99 та йде шукати загублену, аж поки не знайде її. Потім кладе її на плечі свої і, прийшовши додому, скликає друзів і сусідів, щоб розділити радість. Митники та грішники були загубленими вівцями. Коли один такий грішник приймає слово Бога і кається, тоді Бог і всі Його Ангели наповнюють небо піснями радості.

2. Наполегливість жінки (8–10)

Друга притча Ісуса була також про загублене і знайдене. Жінка, що мала 10 монет, і, загубивши одну, не могла заспокоїтися, аж поки не знайшла її. Знайшовши втрачене, вона зраділа. Потім скликала своїх приятельок, щоб святкувати. Так само радість буває в Божих Ангелів за одного грішника, який кається.

Молитва: Господь, допоможи мені пізнати Твоє серце. Допоможи мені радіти з Тобою, коли кається один грішник.

Одне слово: Шукай загублених ягнят Ісуса

Блудні сини

Луки 15:11–32

(32): Веселитись та тішитись треба було, бо цей брат твій був мертвий — і ожив, був пропав — і знайшовся!

1. Люблячий батько (11–24)

Батько добре розумів бажання молодшого сина жити вільно і незалежно. Тому, коли син попросив належну йому частину маєтку, він, попри біль і хвилювання, віддав сину, що той просив. Молодший син думав, що, отримавши свободу, він може робити все, що завгодно. Але після недовгого вільного падіння, хлопчина опинився в далекій країні без друзів і без грошей. Він влаштувався на найогиднішу для юдея роботу — свинопасом, навіть спробував їсти свинячу їжу, та все одно залишався голодним. Врешті–решт він опам'ятався. Він облишив свою гордість, визнав себе грішником і пішов додому. Батько чекав його з серцем, повним співчуття і прощення.

2. Старший син (25–31)

Старший син був як фарисей, сповнений самоправедності та гордості. Він хотів належного собі. Він мав дякувати вже тільки за те, що живе разом з батьком, але не дякував. Старший син не знав серця батька.

Молитва: Господь, дай мені розкаяне серце і правильне розуміння свободи і Твоєї милості.

Одне слово: Співчуття батька

Могутній впаде

Єзекіїль 31:1–32:32

(31:18): До кого став ти так подібний у славі та в великості серед еденських дерев? І будеш ти знижений з еденськими деревами до підземного краю, посеред необрізанців будеш лежати з пробитими мечем. Це фараон та все многолюдство його, говорять Господь Бог

1. Кедр Ливанський (31:1–18)

Бог благословив фараонове царство, щоб воно зростало і підіймалося над усім світом, як високе дерево. В порівнянні із ним навіть дерева Едему були маленькими. Але Єгипет став гордим і не дякував Богу. Тому Бог віддав його в руку сильного з народів. Єгипет буде повалено і всі народи землі жахнуться від його падіння. Хоча він був таким величним за життя, проте лежатиме серед необрізаних. Тут необрізані — це духовно мертві люди, люди без живої надії.

2. Жалобна пісня про фараона (32:1–32)

Фараон був подібний до лева чи крокодила, але його упіймають в тенета і покинуть помирати. Єгипет впаде під мечем Вавилону (11) і приєднається до інших народів — Ассирії, Еламу та інших, що загинули через свої гріхи.

Молитва: Господи Вседержителю, допоможи мені не заздрити гордим, але довіряти Твоїй справедливості. Допоможи Україні розкаятися, щоб Ти підняв нас.

Одне слово: Горді попадають

Очеретяна палиця

Єзекіїль 29:1–30:26

(29:16): І не буде вже воно для Ізраїлевого дому надією, яка пригадувала б беззаконня, коли вони, зверталися до нього. І пізнають вони що Я Господь Бог!

1. Господь проти Єгипту (29:1–21)

Єгипет був символом безпеки для багатьох ізраїльтян. Ізраїльтяни сподівалися, що Єгипет врятує їх від Вавилону (Іса. 36:6). Але Єгипет був ненадійною підтримкою — як та зламана очеретина. Він був марною надією, тому Бог ще раз вчив Свій народ поклатися на Нього, а не на Єгипет (16). Бог використає меч Вавилону, щоб весь світ побачив безсилля Єгипту. Коли Бог зруйнує Єгипет, Він виростить ріг в дому Ізраїлевому (21). Цей ріг — символ Месії.

2. Жалобна пісня про Єгипет (30:1–26)

Єгипет і всі його союзники в Північній Африці — *“від Мігдолу аж до Севене”*, — всі падуть від меча. Бог вкладе Свого меча в руку царю вавилонському. Бог керує світовою історією. Єгиптяни, ізраїльтяни і всі люди землі пізнають, що Бог Ізраїлю — це Бог над усією землею (29:6,9,16,21; 30:8,19,25,26).

Молитва: Господи, я уповаю лише на Тебе і на Твої обіцянки. Дай мені мудрості, щоб уникати оманливої мирської безпеки.

Одне слово: Пам’ятай, що Господь — Бог. Надійся лиш на Нього

Несправедливий управитель

Луки 16:1–12

(10): Хто вірний в найменшому, — і в великому вірний; і хто несправедливий в найменшому, — і в великому несправедливий

1. Приготування до вічного життя (1–9)

Один управитель був оскаржений перед своїм хазяїном за те, що переводить його маєток. Управитель був слабким, щоб копати, і гордим, щоб просити, тому після попередження від хазяїна, раптом став старанним. Перед тим, як піти з роботи, він потурбувався про своє майбутнє. Він зробив послуги боржникам свого пана, щоб вони, в свою чергу, потім допомогли йому. Ісус закликає нас, синів світла, бути мудрими, як сини цього світу, і використовувати час на цій землі, щоб приготуватися до вічності.

2. Вірне домоуправління (10–12)

Ми повинні вірно розпоряджатися грошима, часом і можливостями, які Бог доручив нам. Несправедливий управитель втратив свою роботу, тому що був нечесним. Якщо ми вірні в найменшому, що Бог доручив нам, тоді Він довірить нам істинні блага — вічне життя і оселю в Його вічному царстві. Ми повинні бути вірними в найменших речах і старанними управителями життя, яке дарував нам Бог.

Молитва: Господь, допоможи мені використовувати час, гроші і можливості, щоб приготуватися до вічного життя.

Одне слово: Будь вірним в найменших речах

Бог чи мамона?

Луки 16:13–18

(13): Жоден раб не може служити двом панам, бо або одного зненавидить, а другого буде любити, або буде триматись одного, а другого знехтує. Не можете Богові й мамоні служити!

1. Не можете Богові й мамоні служити! (13–15)

Іноді в політичних або сімейних справах необхідно піти на компроміс. Але Ісус вчить нас не допускати компромісів у наших серцях. Ми не можемо служити одночасно Богові й мамоні. Фарисеї вважали, що можуть служити Богові та грошам, але Лука розповідає про те, що вони любили тільки гроші. Вони любили привілеї та владу, що купуються за гроші. Бог не розділить трону в наших серцях ні з чим та ні з ким. Ми не можемо обманути Бога, бо Він знає наші серця.

2. Закон є закон; Євангеліє є добра новина (16–18)

Божий закон безкомпромісний. Гріх є гріх, і Бог не називає його по-іншому. Але добра новина Божого Царства полягає в тому, що Бог пробачає грішників, які приходять до Нього з покаєнням. Це благодать. Ісус помер, щоб бути нашим Спасителем, і зараз живе, щоб бути нашим Царем. Божий народ повинен бути вірним Богові і дати обітницю вірності, як наречена.

Молитва: Господь, царюй в моєму серці. Бережи мене від компромісів. Допоможи мені використовувати матеріальні речі, для служіння Тобі.

Одне слово: Служи Богові, а не мамоні

Падіння краси і гордості

Єзекіїль 26:1–28:26

(28:25): Так говорить Господь Бог: Коли Я позбираю Ізраїлів дім із народів, між якими вони розпорошені, то Я покажу на ньому Свою святість на очах народів, і вони осядуть на землі своїй, яку Я дав Своему рабові Якову

1. Тир буде зруйновано (26:1–21)

Тир був столицею Фінікії і розташовувався на острові. Це був один з наймогутніших сусідів Ізраїлю. Його торговці зловтішалися з падіння Єрусалиму, бо вбачали в цьому для себе зиск. За це Бог пошле вавилонян, щоб ті захопили і зруйнували Тир.

2. Жалобна пісня про Тир (27:1–28:19)

Тир був гарним містом, його мешканці насолоджувались найвишуканішими розкошами, які тільки міг запропонувати світ. Його цар був піднесений, ніби бог. Єзекіїль порівнює Тир з величним кораблем (1–9), який ось-ось загине, а його царя — з ангелом, що був скинутий на землю. Люди покладають надію на статки та красу, але насправді ми можемо надіятися лише на суверенного Господа.

3. Божа обітниця Ізраїлю (28:20–26)

Зруйнування, що спіткало ізраїльський народ, а також їхні страждання у вигнанні, були наслідками їхнього гріха. Усі сусіди зловтішалися з їх падіння. Але Бог упокорить усіх сусідів Ізраїлю, щоб Його народ жив в мирі, коли Господь відновить його.

Молитва: Господи, допоможи нам надіятися тільки на Твою святість та милість, а не на статки чи красу.

Одне слово: Перед загибеллю гордість буває

І пізнають вони, що Я Господь

Єзекііль 25:1–17

(17): І вчиню над ними жорстокі помсти лютими карами. І пізнають вони, що Я Господь, коли Я вчиню Свою помсту серед них!

1. Пророцтво проти Аммона та Моава (1–11)

Бог покарав Свій народ за те, що вони стали служити ідолам. Ізраїлеві сусіди раділи з їхнього нещастя, але Божий суд, розпочавшись з Ізраїлю, досягне і їх. Сини Аммонові та Моавові були нащадками Лота, Аврамового небожа. Аммонити раділи з того збезчещення, яке спіткало храм та ізраїльських полонених. За те, що моавитяни казали: *“Ось Юдин дім як усі народи”*, Бог покарає і їх іноземним вторгненням. Тоді вони пізнають, що Бог Ізраїлю — це Суверенний Господь усієї землі.

2. Пророцтво проти Едому та Філістимлян (12–17)

Народ Едома був нащадком Ісава, а філістимляни були відвічними ворогами Ізраїлю. Ці народи безжально помстилися Юді. Але помста належить лише Богові (Рим. 12:19). Тому Він вчинить над цими народами жорстокі помсти, і пізнають вони, що Він є Господь!

Молитва: Господи, допоможи мені мати Божий страх і розкаятись, коли я бачу, як Ти виховуєш інших.

Одне слово: Час Божого суду

Багатій та Лазар

Луки 16:19–31

(26): А крім того всього, поміж нами та вами велика безодня поставлена, так що ті, що хочуть, переходити не можуть ізвідси до вас, ані не переходять ізвідти до нас

1. Велика безодня між небом та пеклом (19–26)

Багатій насолоджувався життям в розкошах, в той час як вбогий Лазар страждав від голоду та приниження. Та коли вони обоє повмирали, їхнє становище змінилося на протилежне. Лазар опинився на небі і перебуває у вічній радості на Авраамовому лоні, а багатій страждає у пеклі. Багатій просив Авраама послати Лазаря до нього і принести трохи води, щоб прохолодити свого язика. Та велика безодня між небом та пеклом вже поставлена. Хто під час життя вірував в Ісуса і покладав свою надію в Царстві Бога, той приєднається до Авраама. А хто покладав свої надії в цьому світі, той проведе вічність у пеклі.

2. Слухай слово Боже (27–31)

Яким чином п'ятеро братів багатія можуть запобігти вічним мукам? Вони повинні прийняти Боже слово, покаятися і вірувати в Ісуса, про Кого писали Мойсей та пророки. Хто не приймає Біблію, той не може вірувати у воскреслого Ісуса.

Молитва: Господь, допоможи мені вірувати в Ісуса та покласти свою надію в Його Царстві.

Одне слово: Безодня між небом та пеклом

Додай Ти нам віри!

Луки 17:1–6

*(5): І сказали апостоли Господу: “Додай Ти нам віри!”***1. Уважайте на себе (1–4)**

Панує думка, що бажання або вчинки людини — це особиста справа кожного і якщо чийсь слова чи дії спокушають когось до гріха, то це вже їхня проблема. Але Ісус вчить нас відповідальності за те, як ми впливаємо на інших. Тож *“уважайте на себе”*. Крім того, християни не повинні бути байдужими до духовних потреб інших. Коли провиниться якийсь брат, треба докорити йому, але з любов'ю, щоб коли він покається — безумовно пробачати.

2. Додай Ти нам віри! (5,6)

Апостоли реально дивилися на життя. Їм здавалося, що Ісус наказує робити щось неможливе. Як ми можемо піклуватися про інших, якщо це обмежує нашу свободу? Чи як ми можемо любити інших і докоряти їм, якщо це псує наші з ними стосунки? Апостоли думали, що все залежить від віри. Ісус запевнив їх, що достатньо віри з гірчичне зерно.

Молитва: Господь, даруй мені віру, щоб пробачати. Допоможи мені добре впливати на інших.

Одне слово: Господи, додай нам віри!

Особиста ознака

Єзекіїль 24:1–27

*(24): І стане Єзекіїль вам за знака: усе, що робив він, будете робити і ви. І коли те прийде, то пізнаєте ви, що Я Господь Бог***1. Справедливе Боже покарання (23:1–24:14)**

Дві перелюбні сестри, Огола та Оголива, символізують Ізраїль (Самарію) та Юдею (Єрусалим). Відверта мова, вжита в цьому уривку, відкриває остаточну зіпсованість Божого народу. Бог ненавидить сексуальну розбещеність та духовний перелюб. Люди, які залишились в Єрусалимі, думали, що вони кращі за тих, хто пішов у полон, але це не так. Скоро місто буде зруйноване, і їх також заберуть у полон. Єрусалим стане ніби казан, який поставили на вогонь, щоб випалити усю його нечистоту. Господь зробить і не змилується.

2. Пророцтво проти Едому та филистимлян (24:15–27)

Зруйнування Єрусалиму (586 р. до Р.Х.) стало поворотною точкою. Єзекіїлева дружина померла, але він мав утримувати свій смуток в собі. Радість і надія переселенців помре, так само як померла Єзекіїлева радість та втіха. Жалоба полонених, буде навіть більшою ніж та, яку Бог показав через Єзекіїля. Вони лиш сохнутимуть і стогнатимуть через свої гріхи.

Молитва: Господи, допоможи нашому народу і мені залишити свої гріхи і розкаятися, доки не стало надто пізно.

Одне слово: Божий слуга як знак

Той, хто стоїть у виломі

Єзекиїль 22:1–31

(30): *І шукав Я між ними чоловіка, що поставив би загороду, і став би в виломі перед Моїм обличчям за цей Край, щоб Я не знищив його, та Я не знайшов!*

1. Остаточне заневищення в Єрусалимі (1–22)

Люди, які забувають суверенного Бога (12), стають вкрай розбещеними. Мешканці Єрусалима поклонялись ідолам, були хтивими та розпусними. Вони злегковажили Божим законом і прогнівили суверенного Бога. Вони стали ніби нікому не потрібний попіл. Бог зробить Єрусалим піччю, в якій Він розплавить і очистить Свій народ (17–22). Тоді вони визнають, що Господь є Бог (16,22).

2. Господь шукає вірних (23–31)

Бог шукав вірного чоловіка, який зміг би поставити загороду і стати у виломі (стіни) за свій край. Та Він не знайшов жодного. У всі часи по всіх народах Господь шукає вірних людей, які змогли б стати у виломі. В той час в Єрусалимі не знайшлося жодного. Князі були мов вовки, священники ламали Божий закон та закривали свої очі від Господніх субот, влада використовувала людей, а люди гнобили бідного. Тому Бог пролив на них Свій гнів.

Молитва: Господи, зроби мене достатньо вірним, щоб стати у виломі за мій грішний народ.

Одне слово: Той, хто стоїть у виломі

Ми виконуємо наш обов'язок

Луки 17:7–10

(10): *Так і ви, коли зробите все вам наказане, то кажіть: “Ми — нікчемні раби, бо зробили лиш те, що повинні зробити були!”*

1. Наполеглива праця раба (7–9)

Людина, що виконує свої обов'язки, живе з почуттям перемоги та має внутрішній спокій. Саме це є її нагородою. Така людина не очікує більше ніякої нагороди чи похвали за виконання свого обов'язку. Чоловік, що наполегливо працює впродовж дня, не чекає на те, щоб шеф приготував йому вечерю. Він працює і не чекає навіть подяки, бо це його обов'язок.

2. Божі слуги (10)

Ми — слуги Ісуса Христа. Він викупив нас Своєю кров'ю і звільнив від влади гріха та смерті. Ми належимо Ісусу. Все, що ми робимо для Ісуса, — це відповідь на Його благодать. Служити Ісусу — наш обов'язок і найбільша радість. Для нас велика радість приймати участь у Божій роботі спасіння. Коли ми робимо те, що нам доручає Ісус, можемо тільки сказати: *“Ми — нікчемні раби, бо зробили лиш те, що повинні зробити були!”*

Молитва: Господь, я належу Тобі. Я недостойний слуга, будь-ласка, використовуй мене у Твоїй роботі, як Тобі завгодно.

Одне слово: Радій, виконуючи свій обов'язок

Вдячний самарянин, слабий на проказу

Луки 17:11–19

(16): І припав він обличчям до ніг Його, складаючи дяку Йому. А то самарянин був

1. Наставнику, змилуйсь над нами!

Ісус ішов до Єрусалиму, щоб померти на хресті. Коли Він проходив між Самарією та Галілеєю, Його перестріли 10 мужів, слабих на проказу. Люди завжди уникали хворих проказою. Прокажені не ризикували наблизитися до Ісуса, а стали здалеку та кричали (13). Ісус ніколи не відвертається від тих, хто скромно просить Його допомоги. Він зцілив прокажених і звелів їм піти до священників, щоб принести жертви за своє очищення. Після цього вони зможуть розпочати нормальне життя в суспільстві.

2. Самарянин, що подякував Ісусу (15–19)

Прокажені настільки були вражені своїм одужанням, що забули про Того, Хто зцілив їх. Але один з них згадав про Ісуса. Він повернувся та почав гучним голосом славити Бога. То був самарянин. Він пам'ятав Божу милість у своєму житті і завдяки цьому отримав благословення та особисті стосунки з Ісусом.

Молитва: Господь, я дякую Тобі за те, що Ти врятував мене від прокази гріха і зцілив мене. Допоможи мені тепер жити з Ісусом.

Одне слово: Пам'ятай Божу благодать

Меч і жезл

Єзекіїль 21:5–37

(18,32): Та він уже випробуваний. Та що ж тепер, коли йому жезло обридло? Він не встоїть, каже Господь Бог. Руїною, руїною, руїною покладу його! Та цього не станеться, аж поки не прийде Той, Хто має право, і Я Йому дам!

1. Вавилон — відкритий меч (5–22)

Єрусалим був святим містом. Але Бог обернувся проти нього через гріхи його мешканців. Він вирішив використати знаряддям Свого суду вавилонську армію, яка з відкритим мечем мала вторгнутися в Єрусалим. Неправдиві пророки використовували Божу обіцянку (Бут. 49:10), говорячи, що жезл Юди протистоятиме вавилонському мечу. Але жезл Юди був ніби гілка проти меча (15,18).

2. Праведний князь (23–37)

Вавилонський цар став на роздоріжжі, чекаючи знака, щоб вирішити знищити Єрусалим чи Раббу. За те, що юдейський народ згадував свій гріх, вони були віддані в руки вавилонського царя (29). Нечестивий князь втратить свого вінця. Вінець і жезл праведності належать Месії, Ісусу Христу. Бог віддасть їх Йому, бо Він виконав волю Бога. Бог виконує Свої обіцянки.

Молитва: Господи, навіть в найгірший час Твої обіцянки сяють, немов золото. Допоможи нам розкаятися під час покарання. Дякую Тобі за Ісуса, нашого праведного Царя.

Одне слово: Жезла відновлено

Заради Божого ймення

Єзекіїль 20:1–21:5

(44): І пізнаєте, що я Господь, коли Я чинитиму з вами ради Ймення Свого, а не за вашими злими дорогами та за вашими зіпсутими вчинками, доме Ізраїлів, говорить Господь Бог

1. Повідкидали Мої постанови (20:1–29)

Єзекіїль зробив огляд історії для старійшин Ізраїлю. Бог обрав Ізраїля. Він обіцяв звільнити їх від рабства в Єгипті і привести у добру землю. Він дав їм Свої постанови і закони, і Суботній спокій, щоб вони могли коритися і жити, і привів їх в Ханаан. Бог дав ці дари бунтівному і непокірному народові. Заради Свого Імені Він благословив, їх замість того щоб знищити. Але вони знечестили Боже ім'я залишивши Бога і Його постанови.

2. Я чинитиму з вами ради Ймення Свого (20:30–21:5)

Ізраїльтяни хотіли забути про Бога (32). Але Бог не дозволив їм. Він судитиме їх у пустелі, щоб очистити від злого. Це було необхідно, щоб зробити їх приємними Богу і прославити Боже Ім'я. Бог вчинить зі Своїм народом заради Свого Імені, а не за їхніми гріхами. Тоді вони визнають, що Він — Господь.

Молитва: Господи, дякую Тобі за те, що Ти чиниш зі мною заради Свого Імені. Навчи мене покірності і вірі, щоб я жив.

Одне слово: Корися Божому слову і живи

Господь, нехай прийде Царство Твоє

Луки 17:20–25

(21): І не скажуть: “Ось тут”, або: “Там”. Бо Божее Царство всередині вас!

1. Царство Боже всередині вас (20–21)

Фарисеї вважали, що мають квиток першого класу на небо. Ісус сказав їм, що Царство Боже розпочинається з управління Богом в серці людини. Ті, хто дбають лише про їжу, пиття та одруження не залишають у своєму серці місця для Бога. Вони не люблять Його, не коряться Йому, тому загинуть разом з невірними в день суду.

2. Син Людський прийде, як блискавка (22–25)

Учні Ісуса всім серцем очікували Божого Царства. Фальшиві месії віками намагалися скористатися очікуваннями людей. Та народ Божий не можна обманути. Коли Ісус прийде знову, кожен буде знати про це. Але спочатку Ісус повинен померти на хресті за гріхи світу, потім Євангеліє спасіння пошириться до краю землі. Той, хто віддає своє життя Ісусу на служіння, ніби щось втрачає. Але тільки той, хто втратить життя заради Ісуса, збереже його.

Молитва: Господь, нехай Твоє Царство прийде в моє серце, щоб у той час, як Ти прийдеш знову, я був готовий з радістю зустріти Тебе.

Одне слово: Царство Боже починається всередині вас

Дні Ноя, дні Лота і теперішні

Луки 17:26–37

*(26): І, як було за днів Ноевих, то буде так само й за днів Сина Людського***1. Дні Ноя і дні Лота (26–29)**

В книзі Буття є дві катастрофічні події, що виступають прообразом кінцевого суду: потоп (Бут. 6,7) та винищення Содому вогнем і сіркою від Бога. В кожному випадку суд Божий приходив несподівано, без попереднього сигналу, в той час, як люди займалися звичайними життєвими дрібничками. Вони не турбувалися про духовне, а жили на фізичному та матеріальному рівні. Господь сумував через те, що ніхто не думав про Нього та не молився. Лот був спасений лише по милості Господній, по молитві Авраама, але його дружина обернулася назад. Вона не змогла залишити матеріальні речі Содому.

2. За днів Сина Людського (30–37)

Коли Ісус прийде знову, щоб судити землю, це станеться раптово. Двоє людей можуть знаходитися в одному місці, виконувати одну справу, та їхній внутрішній світ може бути зовсім різним. Ісус дивиться на наші серця. Один буде спасений, а інший загине. Бог не рятує того, хто не приймає Його благодаті і живе, як тварина.

Молитва: Господь, навчи мене щодня ходити з Тобою.**Одне слово:** Дай Богу місце в своєму серці**Жалоба за полеглими пастирями**

Єзекіїль 19:1–14

*(14): і вийшов огонь із прута її вітки та й пожер її плід, і немає у неї міцного прута, берла на панування... Це пісня жалобна, і буде за пісню жалоби вона***1. Цар, якого забрали до Єгипту (1–4)**

Ізраїль був схожим на левицю з міцними левенятами (Чис. 23:24). Але Бог пролив Свій гнів на Ізраїль за їхні гріхи. Цар Йосія був гарною людиною і прагнув догодити Богові, але його сини були злими. Його перший син Єгоахаз був злим царем. Фараон Нехао забрав його до Єгипту, де він і помер (2Цар.23).

2. Царі, що жили під владою Вавилону (5–14)

Єгояким царював за часів вавилонського вторгнення. Він був таким самим злим, як і його брат. Він намагався вирішити проблему слабкості свого народу за допомогою політики, але це йому не вдалось. Бог покарав Юду за їхні гріхи (2Цар. 24). Його син, Єгояхін, здався і пішов у вавилонський полон, де і помер. Ізраїль мав багатьох великих царів і лідерів, що подавали надії але за свої гріхи багата і плідна країна перетворилась на пустку. Тепер у них не було жодного гідного володаря. Країні без лідерів залишається лише голосити.

Молитва: Господи, постав богобійних і відважних чоловіків, щоб керувати Твоїм народом в покорі і вірі.**Одне слово:** Жалоба за тими, у кого нема пастиря

Покайтеся та й живіть!

Єзекиїль 18:1–32

(32): Бо не жадаю Я смерти помиряючого, говорить Господь Бог, але покайтеся та й живіть!

1. Кожен відповідає за свої гріхи (1–20)

Бог є Творцем історії, Він пам'ятає обіцянки заповіту зі Своїм народом. Бог історії помилував Лота і Агар заради Авраама. Він згадав і те, як Амалік вчинив з Ізраїлем. Але Бог справедливий. Кожен із нас належить Йому, і кожен має відповідати перед Богом за свої рішення та дії. Мати особисту відповідальність перед Богом означає, що не можна бути залежним від віри батьків, або падати у відчай, коли бачимо невіруючих родичів. Бог бачить наші вчинки і судитиме відповідно до того, що ми зробили.

2. Бог хоче пробачити (21–32)

Юдеям не подобались Божі стандарти. Вони надіялись на колишній успіх замість того, щоб боротись духовно. Але колишній успіх, не врятує нас. Тільки розкавшись і обернувшись до Бога від своїх гріхів, ми будемо спасенні. Через покаяння Бог дає нам нове серце і новий дух, щоб ми жили.

Молитва: Господи, дай мені нове серце і новий дух кожен день, щоб я своїм життям міг догодити Тобі.

Одне слово: Покайтеся й живіть!

Наполеглива вдова

Луки 18:1–8

(1): І Він розповів їм і притчу про те, що треба молитися завжди, і не занепадати духом

1. Вдова та суддя (1–5)

Ісус розповів Своїм учням притчу, щоб навчити їх молитися і не занепадати духом. Вдова з притчі прагнула справедливості. Вона не занепадала духом та приходила знову і знову до судді, щоб попросити оборони від свого супротивника. Суддя не боявся Бога і не соромився людей, але він забезпечив наполегливій вдові захист, щоб вона не докучала йому без кінця. Ми повинні молитися, як ця жінка, і не занепадати духом.

2. Бог і Його обрані (6–8)

Бог — праведний суддя. Він любить справедливість, а ще більше Він любить обраних Своїх. Коли ми звертаємося до Нього і перебуваємо в молитві, Він обов'язково відповість. Чому тоді Божі люди не моляться? Ісус говорить, що це проблема віри. Якщо ми віримо, то будемо молитися. Коли Ісус прийде знову, Він буде шукати людей віри.

Молитва: Господь, даруй мені віру, щоб наполегливо молитися.

Одне слово: Молися і не занепадай духом

Молитва, почута Богом

Луки 18:9–14

(13): А митник здалека стояв, та й очей навіть звести до неба не смів, але бив себе в груди й казав: “Боже, будь милостивий до мене грішного!”

1. Самоправедний фарисей (9–12)

Цю притчу Ісус розповів тим, хто порівнює себе з іншими і думає, що він трохи кращий. Коли фарисей молився, то думав, що він достойний бути почутим. Самоправедні люди приходять до Бога і очікують Його відповіді, спираючись на свої власні заслуги. Вони не знають Бога і не знають самих себе.

2. Грішник (13,14)

Митників вважали публічними грішниками. Митник з притчі не жив в ілюзіях щодо себе і прийшов до Бога, благаючи лише Його милості. Він знав, що праведний Бог по благодаті приймає грішників, які каються перед Ним. Він молився: *“Боже, будь милостивий до мене грішного!”*. Бог чує таку молитву. Він прощає і підносить тих, хто приходить до Нього подібним чином.

Молитва: Господь, я приходжу до Тебе, таким, як є. Я — ніхто, лише порох та попел, а Ти — праведний та милостивий Бог. Я приходжу до Тебе, бо Ти обіцяв прийняти і простити грішників заради Ісуса.

Одне слово: Господь слухає молитву грішників

Непокірний виноград і плідне дерево

Єзекііль 17:1–24

(24): І пізнають усі польові дерева, що Я, Господь, понизив високе дерево, повищив дерево низьке, висушив дерево зелене, і дав розцвістися дереву сухому. Я, Господь, говорив і вчинив!

1. Непокірний виноград (1–18)

Великий орел — це Вавилон, який захопив Єрусалим і багатьох людей відвів у полон, де вони і розквітли. Насінина, посаджена у плідну землю, вказує на тих юдеїв, що залишилися, в тому числі і Седекію, нового царя. Але виноградина пустила паростки і забула, хто посадив її. Вони простягнули свої галузки за допомогою до Єгипту. Це було повстання проти Вавилону (2Цар. 24:20). Тому він втратив усе, в тому числі свої очі та синів.

2. Велике дерево в Ізраїлі (19–24)

Седекія поклявся Вавилону в вірності. Але насправді цей заповіт було укладено перед Богом. Бог назвав це бунтарством. Він насадить іншу галузку з сім'ї Давида — вірну людину. Він виросте у велике і плідне дерево, яке дає прихисток багатьом птахам. Це обіцянка про прихід Месії. Бог вірно виконує Свій заповіт.

Молитва: Господи, допоможи мені бути вірним Твоєму слову і Твоїм намірам про мене, щоб я міг рости і приносити плід.

Одне слово: Бог ростить вірних

Єрусалим як невірна дружина

Єзекііль 15:1–16:63

(16:59,60): Бо так говорить Господь Бог: І зроблю Я з тобою, як робила ти, що погордила присягою, щоб зламати заповіта. І згадаю Я Свого заповіта з тобою за днів твоєї молодости, і поставлю тобі заповіта вічного

1. Єрусалим — непотрібна лоза (15:1–8)

Деревина із винограду ні на що не потрібна, і тим більше не потрібна після того, як її спалять. Народ Єрусалиму був як обгоріла лоза через свою невірність Богові.

2. Притча про невірну дружину (16:1–63)

Божий народ став непотрібним з того часу, як люди наповнилися гордістю. Бог дивувався, з чого б то вони так пишалися? Бог знайшов їх і омив їх від крові, коли вони були немов покинуте немовля. Він турбувався про них, аж доки вони не вирости. Він ввійшов із ними у заповіт і любив їх, аж доки вони не стали могутньою і красивою державою на заздрість усім сусідам. Але вони почали надіятися на себе (15) і повернулися до інших божків, навіть приносячи власних дітей на поганських жертovníках. Вони сердились, коли їх порівнювали із Содомом чи Самарією. Але насправді вони перевищили їх обох у своєму ідолопоклонстві. Бог понизить і покарає їх, але не в гніві (59,60). Це для того, щоб відновити їх в Своїй любові.

Молитва: Господи, допоможи мені пам'ятати Твою велику благодать до мене. Допоможи мені бути вірним Тобі.

Одне слово: Не будь невірним

Малі діти та заможний начальник

Луки 18:15–30

(16): А Ісус їх покликав та ї каже: Пустіте дітей, щоб до Мене приходили, і не забороняйте їм, — бо таких Царство Боже.

1. Малі діти та Ісус (15–17)

Учні Ісуса не розуміли серця Бога. Вони думали, що Ісус занадто зайнятий, щоб приділити увагу дітям. Але Ісус приймав дітей і вчив, що Царство Боже належить тим, хто приходить до Нього з простою вірою, як у дитини.

2. Багатий начальник (18–30)

Молодий чоловік поставив доречне питання (18). Але в його словах крилася думка, що він може спадкувати вічне життя своїми добрими та благородними вчинками. Він сприймав Ісуса як доброго вчителя, одного з тих, від кого можна навчитися чогось корисного. Але Ісус кинув йому виклик, сказавши залишити все і повністю посвятити себе Богу. Ісус чекав його серця. Багатим і талановитим людям дуже складно залишити все і слідувати за Ісусом. Та Царство Боже більш ніж варте того.

Молитва: Господь, я приходжу до Тебе таким, як є. Звільни мене від усього, що заважає повністю посвятити себе для Тобі.

Одне слово: Приходьте, як малі діти

Сліпий чоловік

Луки 18:31–43

(41): *“Що ти хочеш, щоб зробив Я тобі?” А той відповів: “Господи, — нехай стану видющим!”*

1. Сліпі учні (31–34)

Ісус відділив 12 учнів і розповів їм про те, що відбудеться в Єрусалимі. Він прямував до цього міста, щоб померти там за гріхи світу. Ісус прийшов саме для того (Ів. 1:29). Пророки бачили це наперед, але учні Ісуса не могли цього прийняти. Амбіції та людська прихильність до Ісуса засліпили їм очі. Ісус хотів, щоб Його учні мали євангельську віру.

2. Сліпий, що став видющим (35–43)

Ісус запитав сліпого жебрака: *“Що ти хочеш, щоб зробив Я тобі?”*. Цей сліпий мав лише одну тему молитви: *“Ісусе, Сину Давидів, змилуйся наді мною!”* Він прийняв Ісуса своїм Месією. Сліпий зрозумів мету приходу Месії, — бути справжнім пастирем для таких людей, як він. Ісус завжди чує молитви, в яких благають милості, і шукає людей, які прагнуть Його зцілення і прощення.

Молитва: Господь, зціли мене від сліпоти. Нехай чисте Євангеліє глибоко укорениться в моєму серці і в моєму житті.

Одне слово: Ісус робить сліпих зрячими

Ідоли в серці

Єзекіїль 14:1–23

(5): *Щоб схопити тих з Ізраїлевого дому за їхнє серце, бо всі вони віддалилися від Мене через своїх божків!*

1. Чи ж можуть вони запитувати Мене? (1–11)

Люди приходили до Єзекіїля, щоб почути від нього пророцтва. Бог бачив, що насправді вони не шукали Його, бо поставили ідолів у своїм серці. Бог сказав Єзекіїлю викривати таких людей, не співпрацювати з ними. Пророк, який би не викривав їх, був би таким самим ідолопоклонником, як і вони, і мав бути покараний. Бог хотів повернути Собі серця Свого народу. Ідоли в серці гнівлять Його. Він хотів, щоб пастирі Його стада допомогли Його народові розкаятися. Бог — це Бог, Він має панувати у наших серцях (1Пет. 3:15).

2. Пізнаєте, що не надармо зробив Я все (12–23)

Бог — це суверенний правитель над усіма народами. Він обіцяв покарати землю за її гріхи. Навіть праведники, такі як Ной, Данило та Йов, не змогли б врятувати своїх власних дітей від Божого покарання. Це тому, що Божі покарання — меч, голод, дикі звірі і хвороби — мають мету. Ті, хто виживуть визнають Бога, розкаються і отримають спасіння.

Молитва: Господи, допоможи мені і моєму народові приймати Твою науку і змінюватись.

Одне слово: Не приховуй в серці ідолів

Правдиві пророки

Єзекіїль 12:1–13:23

(13:21): І позриваю ваші хустки, і врятую народ Свій з вашої руки, і не будуть вони вже в вашій руці за здобич, і пізнаєте ви, що Я Господь

1. Видіння про скорий полон (12:1–20)

Бунтівні люди не бажають розкаятися, тому вони свідомо закривають свої очі і вуха на погані новини. Бог використав Єзекіїля, щоб змалювати спробу втечі царя Седекії і досягти жорсткого серця ізраїльтян. Як і проголосив Бог, Седекію ув'язнили, йому вибрали очі і в кайданах привели до Вавилону (2Цар. 25:1–7). Бог покарав Свій народ і відправив його у полон, щоб вони узнали, що тільки Господь є Бог, розкаялися і поклонились Йому. Це болюче послання насправді було знаком Божої незмінної любові до Його бунтівного народу.

2. Горе на пророків безумних (12:21–13:23)

Єзекіїль говорив болючу Божу істину своєму народу. Але пророки, які ходили за духом своїм, були схожі на лисиць у руїнах. Вони мали б укріплювати дім Ізраїлів, щоб він міг стояти. Але вони лише обмазували його стіни, говорячи “мир”, тоді коли не було миру. Бог зрікається таких брехунів.

Молитва: Господи, гріх робить нас бунтівними і сліпими. Допоможи нам говорити і чути слово істини і бути спасеними.

Одне слово: Бог карає щоб врятувати

Знайти та спасти, що загинуло

Луки 19:1–10

(10): Син бо Людський прийшов, щоб знайти та спасти, що загинуло!

1. Закхею, зійди зараз додолу (1–6)

У Закхея була висока посада, великий статок і дуже погана репутація, бо він обкрадав та зраджував свій народ. Зараз його душа спрагла. Мабуть, він чув, що Ісус по благодаті прощає грішників, і хотів побачити Його. Закхей був маленького зросту, тому виліз на дерево. На превелике диво Ісус покликав його на ім'я. Підійшовши, Ісус сказав, що сьогодні Йому потрібно бути в домі Закхея. Закхей одразу ж зліз додолу і прийняв Ісуса з радістю. Ісус, як Добрий Пастир, бачив серце цього чоловіка і був готовий пробачити його і повернути до життя Своєю безумовною благодаттю.

2. Знайти та спасти, що загинуло (7–10)

Через погану славу Закхея багато людей засмутилися тим, що Ісус пішов з ним. Тому Закхей привселюдно покаявся. Його покаяння було незвичайним, практичним та показувало, що його система цінностей дійсно змінилася. Ісус захистив його, назвавши “сином Авраама”. Він підняв його з ганьби та відчуження. Син Людський прийшов, щоб знайти та спасти, що загинуло.

Молитва: Господь, дякую за Ісуса, Який знаходить і рятує Своєю безумовною благодаттю грішників, що каються.

Одне слово: Ісус шукає та рятує загиблих

Торгуйте

Луки 19:11–27

(13): *І покликав він десятьох своїх рабів, дав їм десять мін, і сказав їм: “Торгуйте, аж поки вернуся”.*

1. Ісус недалеко від Єрусалиму (11–13)

Багато людей очікувало, що Ісус розпочне своє тріумфальне правління, коли в'їде до Єрусалиму. Але Ісус пам'ятав, що в першу чергу Він повинен постраждати і померти за гріхи світу. Він піде на небо та прийде знов у славі. У притчі Ісус розповів про те, як потрібно жити, доки Він прийде знову. Один чоловік вирушив у далеку країну, щоб прийняти царство. Він довірив деяку суму грошей своїм рабам і наказав кожному з них: *“торгуйте”*. Ісус доручив нам Своє слово, маленькі завдання і привілеї, і хоче, щоб ми працювали, доки Він повернеться.

2. Вірність в маленьких речах (14–27)

Двоє рабів наполегливо працювали до повернення хазяїна і збільшили свій капітал. Третій раб прийшов лише з однією міною, яку одержав на початку, і з багатьма виправданнями. Він беріг свою міну, але не приніс ніякої користі царю. За це цар суворо докоряв йому. Ісус чекає, щоб ми жили вірою, долаючи страх і людські розрахунки. Вірним людям Він дає більше роботи, а вороги Бога одержать лише покарання.

Молитва: Господь, допоможи мені наполегливо працювати для Тебе і бути вірним в маленьких справах.

Одне слово: Торгуйте

І дам їм серце із м'яса

Єзекііль 11:1–25

(19): *І дам їм одне серце, і нового духа дам у вас, і вийму з їхнього тіла серце камінне, і дам їм серце із м'яса*

1. Ті, що радять злу раду (1–15)

Лідери в Єрусалимі казали, що вони — це м'ясо в казані, в той час як полонені — це непотрібні кості й сміття. Вони казали: *“Нам даний цей Край на володіння”* (15). Але то була неправда. Вони були людьми насилля, які наповнили місто трупами. Вони не жили за Божим словом і не вчили людей жити так. Бог покарав їх мечем на кордоні Ізраїлю.

2. І позбираю Я вас із народів (16–25)

Бог обрав полонених, щоб вони були Його вірним залишком. Він Сам був святиною для них. У свій час, Бог знову збере їх і поверне у їхню землю. Вони очистять місто. Бог дасть їм нові цілі серця. Він забере їхні кам'яні серця і дасть їм живі серця із м'яса, такі, які можуть коритися слову Бога. Всі ті, що служать ідолам, загинуть.

Молитва: Господи, моє серце подвійне і кам'яне. Забери моє кам'яне серце і дай мені серце із м'яса, щоб я міг любити Тебе і коритися Твоєму слову.

Одне слово: Серце не з каменю, а з м'яса

Храм, повний Господньої слави

Єзекіїль 10:1–22

(4): *І піднялася слава Господня з-над Херувима на поріг дому, і наповнився дім хмарою, а подвір'я наповнилося сяйвом Господньої слави*

1. Господня слава наповнила храм (1–14)

Господь приніс Єзекіїля і водив по храму, щоб показати ті гидоти, яких не мало б там бути. Через них Єрусалим було зруйновано. Тепер Господь приніс Єзекіїля до порогу храму. Що ж він там побачив? Бог показав Єзекіїлю видіння Божої слави, яка наповнила храм сяйвом і голосом Всемогутнього Бога. Вогонь та вугілля символізувало Божу силу очищувати (Іс. 6:6,7). Здавалось, що Ізраїль остаточно знечестив храм. Але Бог Своєю славою наповнив храм, Він має владу очистити його знов.

2. І вийшла слава Господня (15–22)

Храм належав Богові, проте Він вирішив віддати його Своїм ворогам. Він вийшов із храму і став над східними воротами. Бог не обмежений будівлями (Дії 7:48). Він відвідав Свій народ у полоні.

Молитва: Господи, дай мені бачити Твою славу в часи найбільшого відчаю.

Одне слово: Дивись на Бога і слухай Його

Тріумфальний в'їзд

Луки 19:28–40

(34): *Вони ж відказали: Господь потребує його*

1. Господь потребує його (28–34)

Ісус ретельно підготувався до Свого в'їзду в Єрусалим. Він послав двох учнів привести осла, на якого ніколи ніхто з людей не сідав. Пояснення для хазяїв тварини було досить простим: *“Господь потребує його”*. Ісус — це Господь. Він є суверенним хазяїном усіх речей. Все, чим ми володіємо, навіть наше життя, ми повинні віддати у розпорядження Ісусу, як тільки почуємо слова: *“Господь потребує його”*.

2. Благословенний Цар.(35–40)

Ісус здійснив пророцтво Захарії 9:9. Він в'їхав до Єрусалиму шляхом, що проголошував Його Месією і виявив характер Його царства. Ісус в'їхав як Месія та Цар, а люди вітали Його словами з Псалма 118:26. Ісус — Князь миру, Його в'їзд був смиренным і лагідним. Він приймав голосне привітання натовпу. Сам Бог засвідчував світу месіанство Ісуса. Навіть якби натовп замовк, каміння почало б кричати.

Молитва: Господь, прийди й керуй в моєму серці, як Цар. Я хочу бути корисним для Тебе і служити Тобі всім, що маю.

Одне слово: Господь потребує цього — Він є Цар!

Ісус плаче за Єрусалимом

Луки 19:41–48

(41): І коли Він наблизився, і місто побачив, то заплакав за ним

1. Зрозуміти Божий прихід (41–44)

Ісус заплакав посеред прославлення, бо дуже любив людей і знав, що трапиться з ними. Всі мали прийняти Ісуса як Месію, але через свою духовну сліпоту люди відвернулися від Нього. Відвертаючись від Ісуса вони відвернулися від Самого Бога і Його дарів, спасіння, любові та миру. Ісус із слізьми на очах про-рокував про знищення Божого міста, Єрусалиму, яке настане в 70 р. по Р.Х. Навіть вибрані люди, якщо вони відвернуться від Божої любові, зазнають Божого гніву.

2. Дім молитви (45–48)

Прийшовши до столиці, Ісус цікавився не політичним, а духовним станом людей, їхнім служінням Богу. Він знайшов пожадливості та зіпсованість. Ісус очистив храм і замінив місце торгівлі на місце наполегливого вивчення Біблії. Релігійні лідери шукали, щоб погубити Його. Та вони не могли знайти, що вчинити Йому, бо всі люди горнулися до Нього, щоб втамувати свою духовну спрагу.

Молитва: Господь, пробач гріхи гордості та пожадливісті нашого народу. Даруй мені духовний зір і відкрите серце, щоб зустріти Тебе сьогодні. Допоможи мені віддати своє серце для вивчення Біблії та молитви замість того, щоб віддавати його матеріальним речам цього світу.

Одне слово: Ісус плаче за тими, хто відвертається від Нього

Ті, хто зітхає разом із Богом

Єзекіїль 8:1–9:11

(9:3,4): А слава Ізраїлевого Бога піднялася з-над Херувима, що була над ним, до порога дому. І закликав Він чоловіка, одягненого в льняне, що писарський каламар був при стегнах його. І сказав Господь до нього: Перейди серединою міста, серединою Єрусалиму, і зроби знака на чолах людей, що зітхають та стогнуть над усіма тими гидотами, що робляться в його середині

1. Ті, хто засмучують Бога (8:1–18)

Бог у Своїй славі підняв Єзекіїля за волосся і у видіннях переніс його до Єрусалиму. Там Він показав пророку різні гидоти. Єзекіїль побачив ідола ханаанської богині родючості біля входу в Божий храм. Він побачив старших Ізраїлевого дому, які таємно поклонялись ідолам кожен у своїй кімнаті і думали, що Бог не знає, що коїться. Він побачив жінок, які плакали перед вавилонською богинею плідності. Він побачив чоловіків, які повернулись спиною до храму і вклонялись сонцю. Вони засмутили Бога і прогнівили Його.

2. Ті, хто зітхає разом із Богом (9:1–11)

Господь послав в місто чоловіка, який мав поставити знака на чолі тих, хто зітхає і стогне над усіма отими гидотами. Ті, хто мав такого знака, врятувалися, а всі інші були вбиті. Єзекіїль благав про милосердя, але час милосердя вже пройшов. Тепер Господь змусить жителів Єрусалима заплатити ціну за все те, що вони скоїли.

Молитва: Господи, навчи мене зітхати про ті речі, які засмучують Тебе.

Одне слово: Люби Бога, сумуй разом із Ним

І пізнають вони, що Я Господь!

Єзекіїль 6:1–7:27

(6:9,10;7:27): І ваші врятовані згадають про Мене серед народів, куди будуть забрані до полону, коли Я зламаю їхнє блудне серце, що відпало від Мене, та їхні очі, що перелюб чинили з своїми божками, і вони самі будуть брідитися тих злих речей, що робили, щодо всіх їхніх гидот. І пізнають вони, що Я Господь, і що Я не надармо говорив, що вчиню їм оцю злу річ! ...Цар буде в жалобі, і страхом зодягнеться князь, а руки народу землі затремтять... За дорогами їхніми їм учиню, і судитиму їх їхніми судами, і пізнають, що Я то Господь!

1. Божий смуток (6:1–14)

Бог прагне поблагословити Свій народ, але вони засмутили Його своїми блудними серцями (9) і перелюбом із чужими ідолами. Він покарав їх мечем ворожих армій. Ті армії поруйнують їхні капища і позабивають тих, хто служив божкам, біля них. Бог зробив все це, щоб Його народ згадав, що Господь є Бог, щоб їм стало бридко від того зла, що вони чинили і щоб вони розкаялись (7,10,13,14).

2. Кінець надійшов (7:1–27)

День Божого суду точно прийде. Він судитиме усіх людей за їхніми дорогами та їхнім судом (3,4,8,9,27). Він понищить їх мечем на вулиці, а моровицею і голодом в домі (15). В день Господнього гніву срібло й золото будуть менше за ніщо (19). Бог спинить гордість вельможних (24). Все це Він робить з однією метою: допомогти людям згадати, що Він — Господь.

Молитва: Господи, допоможи мені не засмучувати Тебе, але пам'ятати Тебе, вклонятися Тобі, любити Тебе і служити Тобі.

Одне слово: Пам'ятай, що Господь є Бог

Проміжки історії

Буття 25:1–34

(23): І промовив до неї Господь: Два племена в утробі твоїй, і два народи з твого нутра будуть виділені, і стане сильніший народ від народу, і старший молодшому буде служити

1. Смерть Авраама (1–18)

Авраам мав інших дітей, але він турбувався про те, щоб зберегти спадщину для Ісака. Цей розділ включає родовід Ізмаїла, щоб остаточно завершити історію Авраама і звернути увагу на історію Ісака.

2. Сім'я, що молилася (19–23)

Ревека була неплідною протягом 20 років. Але Ісак не шукав людського вирішення цієї проблеми, а молився. Ревека зачала близнюків. Коли вона відчула, що її вагітність проходить не зовсім добре, то почала молитися. Бог відкрив їй Свою волю на двох її синів. Ревека ніколи не забувала цього слова Бога.

3. Сини Ісака (24–34)

Яків та Ісав відрізнялися один від одного. Мужність Ісава була до вподоби Ісаку, але в житті Ісава перемагали фізичні бажання. Яків, попри всі свої немочі, знав цінність духовних речей. Він цінував первородство, що ним знехтував Ісав.

Молитва: Господи, даруй нам батьків, які моляться, допоможи нашим дітям мати духовні цінності.

Одне слово: Не нехтуй первородством

Криниці Ісака

Буття 26:1–35

(3): Оселися хвилево в землі тій, і Я буду з тобою, і тебе по-благословлю, бо тобі та нащадкам твоїм дам усі оці землі. І Я виконаю присягу, що нею поклявся був Авраамові, батьку твоєму

1. Не ходи до Єгипту (1–16)

В землі почався голод ще сильніший, ніж за часів Авраама. Ісак вирішив іти до Єгипту. Він пішов у Герар. Там Господь явився йому і повелів йому залишатися в цій землі. Він обіцяв бути з Ісаком і благословити його. Господь відновив заповіт Авраама (3–5). Ісак боявся Авімелеха і филистимлян (7–9), але він послухався Бога і залишився. Господь виконав свою обіцянку і благословив його (12–16).

2. Криниці Ісака (17–35)

Авімелех задрив процвітання Ісака і прохав його відійти. Ісак відійшов у долину Герар. Филистимляни не давали йому спокою через криниці. Але Ісак будував нові, він всюди викопував їх, і Бог давав йому свіжу воду. Господь благословив віру Ісака, який копав криниці. Авімелех, побачивши, що Господь був з Ісаком, прийшов до нього і склав з ним умову.

Молитва: Господи, допоможи мені перемагати страх і слухатися Тебе. Допоможи мені мати віру, як в Ісака, який копав криниці.

Одне слово: Оселися хвилево в землі тій

Хто може понести твою провину?

Єзекіїль 4:1–5:17

(5:7,8): Тому так говорить Господь Бог: За те, що ви ворохобилися більше від тих поган, що навколо вас, й уставами Моїми не ходили, і постанов Моїх не виконували, а робили за постановами тих поган, що навколо вас, тому так говорить Господь Бог: Ось Я проти тебе, Сам Я, і зроблю серед тебе суди перед очима тих поган!

1. Посоромлені через гріх (4:1–17)

Бог наказав Єзекіїлю показати переселенцям облогу Єрусалима. В ролі Єрусалима виступала цеглина. Він написав на цеглині назву міста і “обложив” його. Пророк лежав зв’язаний шнурками на лівому боці 390 днів, несучи провини Ізраїлю, а потім ще 40 днів на правому боці, несучи провини Юди. Щоб виконати Боже веління, Єзекіїлю довелося би допустити таку особисту нечистоту, яку він не міг стерпіти, тому Бог пом’якшив Своє слово. Це послання було дуже простим: через свій гріх мешканці Єрусалиму визнають відчай і спустошення, вони зненавидять одне одного.

2. За те, що вони знехтували Божим словом (5:1–17)

Потім Єзекіїль мав змалювати зруйнування Єрусалиму. Бог благословив Єрусалим та возвеличив його. Але коли його мешканці знехтували Божим словом і звернулись до ідолів, то стали гіршими за навколишні країни. Тому Бог виле на них Свій гнів і зробить їх застереженням для всіх народів. Тоді визнає Ізраїль, що Господь оце говорив.

Молитва: Господи, мій гріх і гріх мого народу надто великий, щоб можна було його понести. Допоможи нам коритися Твоєму слову і жити.

Одне слово: Гріх веде до смерті, покайся!

Остережи їх від Мене

Єзекіїль 3:1-27

(17): Сину людський, Я настановив тебе вартовим для Ізраїлевого дому, і як почувеш ти слово з уст Моїх, то остережи їх від Мене

1. “З’їж цього звоя” (1-15)

Господь наказав Єзекіїлю їсти Боже слово. В устах пророка воно було солодким як мед. Тоді Бог послав його говорити те слово переселенцям. Для них Боже слово було гірким, тому що вони закрили свої серця і стали твердолобими та жорстокосердими, гіршими за поган. Але Бог зміцнив Єзекіїлеве чоло, щоб він міг безстрашно говорити слово Бога. Єзекіїль був дуже вражений і відправився на поле місії засмучений і в лютості духу. Сильна Божа рука була над ним.

2. Пророк, підпорядкований Богу (16-27)

Через сім днів Бог прийшов до нього і назначив його вартовим. Єзекіїль мав остерігати і грішників, і праведників. Якщо він не остерігатиме людей про скорий Божий суд, то сам буде відповідати за їхню кров. Якщо він застереже когось, але той не послухає, тоді та людина сама відповідатиме за свої гріхи. Єзекіїль мав говорити Боже слово незважаючи ні на що.

Молитва: Господи, допоможи мені їсти Твоє слово і говорити його безкомпромісно. Допоможи мені бути вартовим.

Одне слово: Боже слово солодке для покірних

Яків отримує благословення

Буття 27:1-40

(33): Ісак затремтів тремтінням аж надто великим, та й сказав: Хто ж тоді той, що мисливську здобич зловив, і до мене приніс, а я попоїв від усього, поки прийшов ти, і я поблагословив його? І він буде благословенний!

1. Рішення Ребеки (1-17)

На старості Ісак осліп і впав у відчай, думаючи про смерть. Він осліп ще й духовно, бо хотів благословити Ісава, зважаючи на людські почуття, а не Боже провидіння (25:33). Ребека допомогла Якову, ризикуючи його майбутнім, переодягтися в одяг Ісава, збрехати батьку і отримати благословення. Ребека була сміливою жінкою, що могла приймати чіткі рішення. Обман — це погана справа, і Ребека заплатила за нього тим, що жила з Ісавом і його Хетовими жінками. Можливо, її бажання допомогти Якову одержати благословення походило від людської уподобання, але скоріше за все воно прийшло від того, що вона пам’ятала слово Бога (25:23).

2. Благословення Якова і Ісава (18-40)

Яків хитрістю обманув батька, і той благословив його. Ісак виступав у ролі Божого слуги, і Господь прийняв, те що він благословив саме Якова. Коли Ісав дізнався, то почав кричати і зі слізьми прохав батька благословити його. Але було вже занадто пізно (Євр. 12:16-17).

Молитва: Господи, допоможи мені дорожити Твоїм благословенням, допоможи мені йти Твоїм шляхом, щоб отримати його.

Одне слово: Боже благословіння цінне

Яків йде до Падану арамейського

Буття 27:41–28:9

(4): І дасть тобі благословення Авраамове, тобі та потомству твоєму з тобою, щоб віддати тобі землю твого тимчасового замешкання, що Бог дав був її Авраамові

1. Створити сім'ю вірою (27:41 — 28:2,6–9)

Ревека хотіла, щоб Яків пішов, бо Ісав надумав його вбити. Вона поговорила з Ісаком про одруження Якова. Ісав був чоловіком, що чинив за почуттями. Він не мав терпіння, щоб створити сім'ю, тому сам взяв собі за жінок двох ханаанських дівчат (26:34,35). Вони слідували звичаям і релігії свого власного народу і були джерелом нещастя для Ісака й Ревеки. Ісак велів Якову не одружуватися з ханаанськими жінками і послав його за жінкою до сім'ї Ревеки. Ісав не зрозумів духовного змісту цієї справи і взяв собі ще одну жінку з роду Ізмаїла, сподіваючись догодити батькові (Євр. 12:16).

2. Благословення Авраама (28: 3–5)

Ісак благословив Якова благословенням Авраама — благословенням заповіту — і відпустив його. Його єдиним захистом було Боже благословення. Більшість людей, у тому числі і Ревека, померли до його повернення.

Молитва: Господи, допоможи мені жити вірою, як дитя заповіту.

Одне слово: Бог захищає і виховує дитя заповіту

Видіння Єзекіїля та його покликання

Єзекіїль 1:1–2:9

(2:4,5): А ці сини, що Я посилаю тебе до них, зухвалого обличчя та твердого серця. І ти скажеш до них: Так говорить Господь Бог! А вони чи послухаються, чи занехають, бо вони дім ворохобний, то пізнають, що пророк був серед них

1. Видіння Єзекіїля (1:1–28)

Єзекіїль був одним із вавилонських полонених, тому його серце було сповнене суму. Однак він побачив прекрасне видіння Божої слави. До нього летіли дивовижні живі колісниці, високо над колесами сиділи живі істоти, а над ними людина, сповнена саява, і трон із сапфіру. Бог не сидів в єрусалимському храмі; разом із Своїми колісницями Він прийшов до цих полонених. І Єзекіїль впав перед Ним на своє лице.

2. Покликання Єзекіїля (2:1–9)

Дух увійшов в Єзекіїля і звів його на ноги. Бог покликав Єзекіїля стати учителем Біблії для полонених. Не дивлячись на те, що вони були вперті та бунтівні, Єзекіїлю не можна було боятися їх. Він мав бути безкомпромісним і покірним. Єзекіїль мав говорити Боже слово. Незалежно від того, слухали його чи ні, люди мали знати, що проміж них був пророк. Бог дав йому сувій, в якому було написано пісні плачу, стогін та горе.

Молитва: Господи, допоможи мені здійснювати голову і бачити видіння Твоєї слави в часи суму та проблем. Допоможи мені з готовністю говорити Твоє слово грішному народу.

Одне слово: Подивись догори на Божу славу

Вступ до книги пророка Єзекіїля

Єзекіїль був сучасником пророків Єремії та Данила і служив священником. Перша хвиля Вавилонського вторгнення в Юдею в 605р. до Р.Х. призвела до того, що Данило став служити при дворі царя Навуходоносора. Коли вавилоняни захопили Єрусалим вдруге в 597р. до Р.Х., то багатьох забрали в полон. Одним із них був Єзекіїль. Єремія залишився в Єрусалимі, щоб служити людям аж до часу остаточного зруйнування міста в 586р. до Р.Х. Вавилонський полон закінчився в 539р. до Р.Х., коли перський цар Кір завоював Вавилон. Бог покликав Єзекіїля стати Його пророком, коли той ще був у полоні. Переселенці надіялися колись повернутись до Єрусалиму і поклонитись Богу в Його храмі. Боже послання до них через Єзекіїля було дуже простим: *“через свої гріхи Юда та Єрусалим будуть понищені”*. Проте Божа надія на Його народ не згасла. Бог вирішив посоромити Свій народ за їхні гріхи, але той залишок народу, який Він врятує, ніколи не забуде Божу милість і зробить своє серце м'яким (Єз. 11:19). То були часи болю та відчаю для переселенців. Але замість того, щоб сумувати, думаючи про свою загибель, вони мали терпляче очікувати Божого звільнення і зцілення. Розділи 1–24 говорять про Божий суд проти Єрусалима; 25–32 — про Божий суд проти семи народів; 33–48 — про надію для всіх народів — прихід Месії.

Обітниця Якова

Буття 28:10–22

(20, 21): І склав Яків обітницю, говорячи: Коли Бог буде зо мною, і буде мене пильнувати на цій дорозі, якою ходжу, і дасть мені хліба їсти та одежу вдягнутись, я з миром вернуся до дому батька свого, то Господь буде мені Богом

1. Сон Якова (10–15)

Яків отримав віру і заповіт з Богом у спадщину через віруючих батьків, але особистих стосунків з Богом він не мав. Зараз він залишився на одинці. Прийшла ніч. Він взяв камінь, підклав під голову, як подушку, і заснув. Він мав жалюгідний вигляд і всього боявся. Господь з'явився йому у прекрасному сні. Він бачив драбину від землі до неба, і Господь відновив з ним заповіт, який уклав ще з Авраамом. Всі народи землі отримають благословення через його нащадків. Бог знав страх і ситуацію Якова і обіцяв перебувати з ним.

2. Обітниця Якова (16–22)

Яків прокинувся. Він зрозумів, що зустрів живого Бога, і дав обітницю. Він не стільки прагнув бути благословенним, скільки хотів вижити, і почав говорити до Бога. Бог використав його обітницю, як привід, щоб тримати Якова і тренувати його доти, доки він не навчиться вірі і покірності.

Молитва: Господи, я слабкий, щоб дотримати мої обітниці Тобі, але Ти сильний, будь-ласка, перебувай зі мною протягом моєї життєвої мандрівки.

Одне слово: Моє особисте посвячення Богу

Яків та Рахіль

Буття 29:1–30

(20): І служив Яків за Рахіль сім літ, а вони через любов його до неї були в його очах, як кілька днів

1. Яків зустрічає Рахіль (1–14а)

Прийшовши в Харан, Яків не забував про одруження. Він зустрів прекрасну жінку, що зразу полонила його серце. Рахіль прийшла до криниці напоїти овець. Вона була чарівна, і Яків покохав її з першого погляду. Він допоміг їй напоїти овець, поцілував і заплакав. Він був вражений її красою і Божим провидінням. Він розповів про себе, і Рахіль побігла до свого батька.

2. Яків і Лаван (14б–30)

Лаван побачив, що його небіж працьовитий, і запропонував йому роботу. Яків прагнув тільки одного — Рахілі. Він погодився працювати за неї сім років. Він так кохав її, що ті сім років здалися йому за декілька днів. На весілля Лаван влаштував великий банкет. Наречена була під вуаллю, лише вранці Яків зрозумів, що Лаван ошукав його і віддав за нього не Рахіль, за яку він працював, а старшу доньку — Лію. Аби отримати Рахіль, Яків змушений був згодитися працювати за неї ще сім років. Впертість Якова завдала йому багато страждань, але Господь використовував його характер, щоб закласти фундамент для великого народу.

Молитва: Господи, пробач мою дурість і здійсни Свій великий план в мені і через мене.

Одне слово: Нерозсудлива, але віддана людина

Приверни нас до Себе, о Господи

Плач Єремії 5:1–22

(21): Приверни нас до Себе, о Господи, і вернемось ми, віднови наші дні, як давніше було!

1. Втїха нашого серця спинилась (1–18)

Деякі вважали, що незалежність від Бога зробить їх щасливими. Але Ізраїль цього не досяг. Поставши проти Бога і згрішивши, вони втратили усе, що цінували. Їх землю окупували іноземці. Вони були змушені ризикувати життям заради харчів. Їхні жінки були збезчещені вояками іноземних армій. Старі більше не сиділи біля воріт міста, а молодь не збиралася, щоб грати музику. Радість залишила їхню землю. Гріх відрізає нас від Бога і руйнує наше життя.

2. Віднови наші дні (19–22)

Долі народів і людей піднімаються і падають, але престол Господа вічний. Наша надія і надія всього людства — лише у Богові. Коли ми каємося і наші стосунки з Богом відновлюються, радість також повертається до нашого серця.

Молитва: Господи, наші гріхи розділили нас з Тобою. Без Тебе немає радості і миру. Приверни нас до Тебе.

Одне слово: Приверни нас до Себе, о Господи

За провини пророків

Плач Єремії 4:1–22

(13): *Усе сталося це за провини пророків його, за неправду священства його, що кров праведників серед нього лили...*

1. Як потемніло золото (1–12)

Єрусалим був коштовністю в діадимі Бога, найпрекраснішим містом у світі. Здавалося, що воно не може бути зруйноване. Але несподівано його доля змінилася. Місто було взяте в облогу. Повільна смерть міста біла гірша за миттєве випалення Содому. Дорогоцінні діти стали великим тягарем. Люди стали зовсім жорстокими, як страуси у пустелі, що встромляють голови в пісок. Навіть матері стали людоджерками. Бог дав повний вихід Своему гніву.

2. За провини пророків (13–22)

Пророки і священники проливали кров праведників. Вони були прообразами тих священників, що розп'яли Ісуса (13,20). Люди, які мали бути слугами Бога і пастирями для Його стада, не вчили Божому слову. Вони убили Божого помазаника. Але Бог ніколи не програє.

Молитва: Господи, у безпеці не ті, хто має гарний захист, а ті, хто слухається Твого слова. Наверни наші серця до Тебе в каятті. Зціли нашу землю.

Одне слово: Пророки повинні слухатися Божого слова

Лія і Рахіль

Буття 29:31–30:24

(29:35): *І завагітніла вона ще, і сина породила, і сказала: Тим разом я буду хвалити Господа! Тому назвала ім'я йому: Юда. Та й перестала роджати*

1. Господь побачив, що Лія зненавиджена (29:31–35)

Господь — справедливий Бог. Він побачив, що Лія зненавиджена, і благословив її дітьми. Однак Лія не була задоволена. Кожного разу, коли вона родила дітей, замість подяки Богу вона марно шукала любові від свого чоловіка. Але коли народився четвертий син, вона прийняла Божу любов. Лія назвала свого сина Юда, що означає *“хвала”*, і прославила Бога. Двох синів, що народила її невільниця, вона назвала *“прийшло щастя”* та *“на блаженство мое”* (30:10–12). Її п'ятий син був на ім'я *“відплата”* (30:17) і останній син на ім'я *“честь”*. Лія більше не шукала людської любові, вона любила Бога, Який любив її і благословляв її.

2. Заздрість Рахіль (30:1–24)

Рахілі не вистачало самої лише любові Якова. Вона вимагала від нього: *“Дай мені синів! А коли ні, то я вмираю!”* Її невільниця народила Якову двох синів, яких вона назвала відповідно до свого горя. Коли народився Йосип, вона назвала його *“Додасть Господь мені іншого сина!”*. Рахіль померла, народжуючи другого сина, Веняміна (35: 17–18).

Молитва: Господи, навчи мене задовольнятися Твоєю любов'ю, дай мені вдячне серце.

Одне слово: Одне слово: Дякуй Богу за Його любов

Яків працює для свого маєтку

Буття 30:25–43

(30): Бо те мале, що було в тебе до мене, розмножилося на велике, і Господь поблагословив тебе, відколи нога моя в тебе.

А тепер, коли ж я буду працювати для власного дому?

1. Коли ж я буду працювати для власного дому? (25–34)

14-річний контракт Якова за двох його дружин добігав кінця. Яків був людиною, що ставила перед собою мету і досягала її. Він хотів честі — і отримав первородство Ісава, йому захотілося любові — і він отримав Рахіль і ще трьох господинь. Господь використовував цю некрасиву ситуацію, щоб благословити його одинадцятьма синами і дочкою. Зараз Яків звернув свою увагу на матеріальні блага. Хоча в домі Лавана він був лише наймитом, але Лаван добре розумів, що саме Яків є ключем Божого благословення. Він не хотів, щоб Яків залишив його дім, тому домовився з ним про новий контракт.

2. Хитрість Лавана і Боже благословення (35–43)

Лаван погодився віддати Якову всяку скотину, що йому не жаль її: крапчасту, переполасу й темну. Яків відділив крапчастих, переполасих і темних тварин і віддав своїм синам, а сам наполегливо працював, долаючи зраду Лавана. Він досягнув успіху, бо Господь благословив його (31:5–9).

Молитва: Господи, дозволь мені вчитися наполегливості Якова, допоможи мені довіряти Тобі, щоб отримати Твоє благословення.

Одне слово: Бог — джерело благословення

Вернімось до Господа!

Плач Єремії 3:25–66

(40): Пошукаймо доріг своїх та дослідімо, і вернімось до Господа!

1. Господь добрий (25–39)

Господь добрий для тих, хто надію на Нього кладе. Страждання не завжди є злом; воно змінює характер людини, якщо вона покладає надію на Бога. Добре нести ярмо в своїй молодості. Бог не вічно карає. Він забирає сум і співчуває. Він карає нас за гріхи, щоб ми могли розкаятися і шукати Його.

2. Пошукаймо доріг своїх та дослідімо (40–54)

Нам не треба скаржитися, коли нас покарано за наші гріхи; це час, щоб дослідити своє життя і розкаятися. Єремія знав свої гріхи і гріхи народу. Божа кара була справедливою. Він лив сльози розкаяння і благав Бога про милість.

3. Ти близький того дня, коли кличу Тебе (55–66)

Коли ми кличемо до Бога з ями горя, Він підходить до нас і говорить: Не бійся (56–57).

Молитва: Господи, навчи мене шукати Тебе зі сльозами розкаяння

Одне слово: Надійся на Бога

Велика вірність Твоя!

Плач Єремії 3:1–24

(22,23): Це милість Господня, що ми не погинули, бо не покінчилось Його милосердя, нове воно кожного ранку, велика бо вірність Твоя!

1. Я той муж, який бачив біду (1–18)

Єремія бачив зруйнування Єрусалиму Вавилоном як жезл Божого гніву. Він страждав зі своїм народом. Він описує свій стан крайнього відчаю в трагічних фарбах. Він — як забитий левом і залишений без допомоги. Він не мав миру і надії.

2. Я згадую (19–21)

Коли він згадував свої біди і муку, його душа гнулася в ньому. Але коли він продовжував згадувати, в його серці народжувалася нова надія, бо він згадував про любов Бога.

3. Господь це мій уділ (22–24)

Господь — це мій уділ. Народ був у полоні, але вони не померли. У безмірній любові Бога є надія. Божа вірність і милість не закінчаться. Щоранку Він дає новий день. Скажімо, як Єремія: Господь це мій уділ,... тому я надію на Нього складаю.

Молитва: Господи, допоможи мені не зневірюватися, когда страждаю через гріхи — власні чи мого народу. Ти мій уділ, я складаю надію на Тебе.

Одне слово: Господь мій уділ

Яків залишає Падан арамейський

Буття 31:1–55

(13): Я Бог Бет-Елу, що ти намастив був там пам'ятника, і Мені склав там обітницю. Тепер уставай, вийди з цієї землі, і вертайся до землі твого народження

1. Рішення Якова (1–21)

Коли Яків розбагатів, Лаван і його сини стали заздрити. Яків боявся Лавана. Але дійсною причиною повернення Якова стало не це, а те, що Бог Бет-Елу, де Яків дав обітницю, сказав: *“Вернися до краю батьків своїх, і до місця твого народження. А Я буду з тобою”* (3). Рахіль і Лія показали свою вірність Якову і підтримали його в тому, щоб робити, як велів Господь (16). Таким чином, одного разу, коли Лавана не було вдома, Яків зібрав все і зник. Рахіль показала своє справжнє обличчя, вкравши ідолів з дому батька.

2. Частина Якова і Лавана (22–55)

Лаван швидко наздогнав Якова. Він обшукав все його майно, щоб знайти крадених ідолів. Рахіль хитро заховала їх, і Лаван нічого не знайшов. Яків розсердився і почав дорікати Лавану. Яків був розумною, наполегливою і відповідальною людиною, але секрет його багатства був не в цьому, а в Божому благословінні. Бог беріг свою обіцянку і захищав його перед Лаваном.

Молитва: Господи, без Твого благословення людський успіх приносить лише нещастя. Даруй мені Твоє благословіння.

Одне слово: Бог береже свою обіцянку

Яків бореться з Богом

Буття 32:1–32

(28): І сказав: Не Яків буде називатися вже ймення твоє, але Ізраїль, бо ти боровся з Богом та з людьми, і подужав

1. Яків готується зустріти Ісава (1–21)

З наближенням до Ханаану в серці Якова зростає страх. Він багато боровся з людьми і завжди перемагав, але тепер не знає спокою, бо отримав багато ворогів. Зараз він мав зустріти свого брата Ісава, якого він обманув двадцять років тому. Навіть видіння Божого табору не звільнило його від страху. Він відрядив до Ісава послів, розробив план і молився Богу: *“бережи мене від руки мого брата, від руки Ісава, бо боюся я його”*. Він засновував свою молитву на Божій обіцянці. Яків довіряв Богу, але не міг облишити своєї звички покладатися на свої сили, тому послав Ісаву подарунки, щоб догодити йому (20).

2. Яків стає Ізраїлем (22–32)

Через страх Яків не міг заснути. Серед ночі він перевів свою родину і все своє майно через потік і залишився сам. Він боровся з Богом, аж поки не зійшла досвітня зоря. Навіть після пошкодження стегна Яків не здався. Він просив благословення. Він хотів знати Бога. Він хотів миру. Бог благословив його новим ім'ям і дав новий напрямок у житті.

Молитва: Господи, навчи мене боротися в молитві, доки я не пізнаю Тебе глибше і отримаю Твоє благословення.

Одне слово: Ім'я твоє — Ізраїль

Пророк, що плаче

Плач Єремії 2:1–22

(18): Їхнє серце до Господа крик підіймає, о муре, о дочко Сіону! Пролитай, як потік, сльози вдень та вночі, не давай відпочинку собі, нехай не спочине зіниця твоя!

1. Господь став як ворог (1–9)

Бог гнівався, бо Він любив Свій народ, а вони згрішили. Він покривав їх світлом любові; тепер він захмарив їх темрявою гніву. В своєму гніві Він обрізав їхні роги (їхню силу) (3). Господь забрав свій захист. Він став як ворог; він запалив Свій гнів як вогонь. Він покинув їх жертовника і святиню і понищив політичне й духовне лідерство, так що люди стали як вівці без пастиря.

2. Учинив Господь те, що задумав (10–22)

Люди мучилися і страждали. Пророк плакав, доки його очі не повипливали від сліз. Ніхто не звеселить Єрусалим. Пророки говорили брехню та фальшиву марноту. Не стало вчителів Біблії. Тому люди не могли розкаятися, і полон був неминучим. Тепер їхня рана стала такою глибокою, що ніхто не міг їх зцілити. Пророк і його народ лише благали Господа про милість і допомогу. **Молитва:** Господи, дай мені серце плакати за мій народ. Постав пастирів і вчителів Біблії, котрі можуть повернути серце Твого народу до Тебе.

Одне слово: Плач про грішний світ

За численність у неї гріхів

Плач Єремії 1:1–22

(18): Справедливий Господь, а я слову Його неслухняна була... Послухайте но, всі народи, і побачте мій біль: дівчата мої та мої юнаки у неволю пішли!

1. Господь завдав їй смутку (1–11а)

Єрусалим був як королева серед міст; тепер він як раб. Чому? За численність його гріхів. Армія Вавилону увійшла у місто, пограбувала скарби і забрала найкращих людей у полон. Зруйнування Єрусалиму в 586 році до Р.Х. не було випадковим — це була Божя кара за численні гріхи. Нема нікого, хто б потішив її (8,9).

2. Висока ціна непослуху (11b–22)

Вірші 11b–22 — це голос Єрусалиму, що плаче про визволення. Слізне місто не скаржить на Бога, бо Він святий. Корінь гріха — це бунтівний дух Божого народу; Бог лише взяв їхні гріхи і сплів у ярмо на їхню шию. Ті, що повстали проти Божих повелінь, здавалися вільними, але тепер вони стали рабами, закутими в кайдани.

Молитва: Господи, забери мій бунтівний дух і допоможи мені любити і служити Тобі, так щоб я був справді вільним.

Одне слово: Гріх і бунт як ярмо

Ніби побачив Боже лице

Буття 33:1–17

(10b): Бож я побачив обличчя твоє, ніби побачив Боже лице, і ти собі уподобав мене

1. Яків зустрічає Ісава (1–11)

Двадцять років тому, рятуючись від помсти Ісава, Яків втік з дому. Весь цей час він жив з цією невирішеною проблемою. Зараз він мав зустріти Ісава лицем до лица. Яків поставив своїх дружин і дітей ззаду, а сам вийшов наперед, зустріти свого брата. Яків не знав, як відбудеться їх зустріч. Але Ісав не нападав. Він побіг, обійняв свого брата, і вони разом плакали. Отримати від Ісава прощення для Якова було Євангелієм і відповіддю Бога на молитву. Він сповідував: *“Бож я побачив обличчя твоє, ніби побачив Боже лице”*.

2. Знайти милість в очах пана свого (12–17)

Ісав хотів знати, навіщо Яків послав йому всі ці отари. Він запевняв, що не має потреби в дарунках. Він запропонував залишити декілька своїх вояків, щоб вони супроводжували і захищали сім'ю Якова. Але Яків хотів лише уникнути гніву Ісава. Він хотів прощення і миру. Ісав прийняв його дари і повернувся до Сеїру. Яків втомився від постійної боротьби і осів у Суккоті.

Молитва: Господи, допоможи мені бачити Твоє лице у відповідь на мої молитви і невирішені проблеми, які Ти вирішуєш.

Одне слово: Ніби побачив Боже лице

Яків у Суккоті

Буття 33:18–34:31

(30:19,20): І купив він кусок поля, де розклав намета свого, з руки синів Гамора, батька Сихема, за сто срібняків. І поставив там жертовника, і назвав його: Ел–Елогей–Ізраїль

1. Яків осідає в Суккоті (33:18–20)

Яків хотів осісти в одному місці і жити в мирі з оточуючими. Він не хотів більше ні з ким змагатися. Він придбав клаптик землі біля Сихему і назвав його Суккот. Він поставив намети для своєї сім'ї і збудував жертовника Всемогутньому Богу Ізраїля. Але він забув обіцянку служити Богові в Бет–Елі. Господь не хотів, щоб Яків залишався в Суккоті. Яків мав повернутися в Бет–Ел.

2. Діна і сихемський князь (34:1–12)

Дочка Якова увійшла до міста, щоб потоваришувати з новими сусідами. Її побачив сихемський князь. Він був вродливим і популярним і отримував все, що хотів. Він вступив у зв'язок з Діною. Пізніше він освідчився їй у коханні і попросив батька зіграти весілля. Яків був налаштований на мир.

3. Зрада Симеона і Левія (13–31)

Брати Діни Симеон і Левій вчинили обурливий вчинок. Вони обманули жителів Сихему, повбивали чоловіків і пограбували місто. Яків розсердився. Він був вимушений залишити ці місця. Бог використав цей випадок, щоб повернути Якова до Бет–Елу.

Молитва: Господи, допоможи мені не забувати Твого покликання, коли Ти даруєш мені мир.

Одне слово: Не залишайся в Суккоті

Вступ до Плачу Єремії

Плач Єремії написав Єремія. Ця книга є поетичним плачем про зруйнування Єрусалиму і храму, події, що сталися коли Вавилон захопив Юдею в 585 році до Р.Х. Книга містить п'ять плачів. Вони побудовані як акровірш, заснований на єврейському алфавіті. В кожному плачі 22 вірші, за винятком третього, в якому 66 віршів (3*22).

Це був час жахливого занепаду. Царі, принци, старшини, священники, пророки і прості люди — всі страждали. Голодні матері навіть їли власних дітей. Найкраща, найздібніша частина народу була відведена у полон. Автор знав, що вороги, які захопили їх і принесли таку руїну і печаль, були інструментом Божого гніву. Він не скаржився на Бога. Він знав, що ця трагедія була Божою карою за гріхи народу. Так книга плачу виражає гіркоту гріха, розкаяння серця і очікування повернення до Бога і відновлення. Центральною частиною книги є третій розділ. Автор сповідує свою віру в любов Бога, співчуття і вірність. Всі його бажання — це Господь.

Дружба в Ісусі

3 Івана 1:1-14

(3): Бо я дуже зрадів, як прийшли були браття, і засвідчили правду твою, як ти живеш у правді

1. Улюбленому Гаєві (1-4)

Це послання від Старця Апостола до свого учня Гая свідчить про міцний зв'язок любові між пастирем та його ягням. Найбільшою радістю для Івана було бачити свого вірного учня, як він ходить у правді. Стосунки між ними стали набагато глибшими, ніж просто поверхнева людська дружба, і досягли рівня Божої любові. Коли пастир є справжнім другом для ягняти, тоді ягня може зрозуміти любов Бога і стати вірним. Дружба в Ісусі допомагає в виконанні місії Бога і робить церкву міцною.

2. Будьте гостинні до братів (5-14)

Гай показав добрий приклад, проявивши гостинність до віруючих братів, які були чужинцями для нього. Через це вони стали його друзями і співробітниками. Скромна людина може служити іншим в ім'я Ісуса, а той, хто лише любить бути першим, тільки підносить себе і, насправді, навіть пальцем не поворухне, щоб допомогти Божим слугам (9-10). Коли інші тебе хвалять — це добре, але ще краще бути вірним самій правді (12).

Молитва: Господи, допоможи мені бути справжнім другом в Ісусі.

Одне слово: Гарна дружба в Ісусі

Бог говорить з Яковом в Бет-Елі

Буття 35:1-15

(15): І назвав Яків ім'я місцю, що там говорив із ним Бог: Бет-Ел

1. Усуньте чужинних богів (1-8)

Бог пам'ятав, як зустрів Якова, коли він з великим страхом тікав від Ісава. Зараз Бог велів Якову повернутись до Бет-Елу і зробити жертовника Богу. Настав час виконати обітницю. Яків пригадав Божу вірність, розкався і послухався Бога. Він знищив всіх чужинних богів у своїй сім'ї. Навіть безбожні хананитяни були огорнуті страхом перед святим Богом, що був з Яковом.

2. Ел Бет-Ел (9-15)

Бог зустрів Якова в Бет-Елі і особисто говорив з ним. Він благословив завіт з Авраамом і підтвердив зміну імені з Якова, тобто "брехуна", на Ізраїль — того хто боровся з Богом. Яків збудував жертовника і назвав місце Ел Бет-Ел. Він поставив кам'яного пам'ятника (як він робив, коли дав обітницю), щоб ніколи не забути Бет-Ел, місце, де зустрів Бога вперше і де говорив з Ним. **Молитва:** Господи, допоможи мені пам'ятати мій Бет-Ел і жити в Твоїй присутності усі дні мого життя.

Одне слово: Пам'ятай свій Бет-Ел, говори з Богом

Радість і трагедія в сім'ї Якова

Буття 35:16–29

(18): *І сталося, коли виходила душа її, бо вмирала вона, то назвала ім'я йому: Бен-Оні, а його батько назвав його: Веніямин*

1. Народження Веніямина — смерть Рахіль (16–19)

Посвячення Богу не гарантує легкого та безтурботного життя. Ім'я Якова змінилося на Ізраїль, але насіння, посіяне протягом життя, ще приносило гіркі плоди. Рахіль не була задоволена лише одним сином, вона хотіла іншого (30:24). Бог виконав її бажання, і народився Веніямин. Але її амбіція коштувала їй життя. Помираючи, вона назвала сина Бен-Оні — *“син мого болю”*, але Яків прийняв його і назвав його Веніямин — *“син моєї правої руки”*.

2. Гріх Рувима, смерть Ісака (22–29)

Яків був засмучений через насилля, що вчинили Симеон і Левій. Його первонароджений син зробив гидкий вчинок і втратив усі привілеї (Бут. 49:1–7). Три старші сини були дискваліфіковані, і привілеї первородного сина перейшли до Юди. Яків і Ісав примирилися і разом похоронили свого батька Ісака. Смерть Ісака і генеалогія Ісава означають завершальний період в цій історії.

Молитва: Господи, допоможи мені пам'ятати Твою милість в часи радості і труднощів.

Одне слово: Наш Бог — Бог історії

Заповідь любові

2 Івана 1:5–13

(6): *А любов ця, щоб ми жили згідно з Його заповідями. Це та заповідь, яку ви чули від початку, щоб ви згідно з нею жили*

1. Живіть по заповіді, живіть в любові (5–6)

Справжня любов — це жити згідно Божих заповідей. Життя по закону без любові — порожнє і не має сенсу, а любов без заповіді — це омана. Тільки той, хто має покору до Бога, може по-справжньому любити. Ми занадто часто критикуємо і ставимось зверхньо до інших. Але Бог наказує любити і поважати людей, як любить Він.

2. Не вітайте обманців (7–13)

Люди стають неправдивими вчителями, коли думають, що Євангелії Ісуса недостатньо. Вони вважають, що вже добре знають Біблію, і тому шукають чогось іншого (9). Нам потрібно міцно триматися вчення Ісуса, жити, як жив Він, і практикувати Його слово. Ми не повинні бути поблажливими до таких обманців. Неправдивих вчителів потрібно уникати.

Молитва: Господи, прости мені, що по-справжньому не люблю інших. Допоможи і навчи любити в душі покори.

Одне слово: Справжня любов — це покора

Ходити в правді

2 Івана 1:1–4

(4): *Я дуже зрадів, що між дітьми твоїми знайшов таких, що ходять у правді, як заповідь ми прийняли від Отця*

1. Вибраній пані та дітям її (1–3)

Не відомо, хто була та пані, якій адресоване це послання. Іван вітає її, як вибрану Божу. Вона перемогла вплив цього світу і жила по правді. Бути вибраним Богом — це найбільша честь. Молодість, краса, слава і багатство минають, але правда живе в нас завжди (2).

2. Діти ходять у правді (4)

Вплив віруючої матері дуже великий. Батькам не завжди вдається передати свою віру дітям, та, коли вони ходять у правді, Бог радіє і благословляє дітей. Батьки хочуть дати своїм дітям найкращу освіту і виховання, щоб вони були успішними і не страждали. Наскільки ж більше ми повинні вчити наших дітей ходити в правді Божого слова! Бо Божа правда набагато цінніша, вона наповнює людське життя абсолютними цінностями і сенсом.

Молитва: Господи, дякую, що вибрав мене для життя в правді. Допоможи мені берегти Твою правду і вчити своїх дітей ходити в ній.

Одне слово: Правда живе в нас завжди

З принца на раба

Буття 37:1–36

(6): *І сказав він до них: “Послухайте—но про той сон, що снівся мені”*

1. Сни Йосипа (1–11)

Яків любив Йосипа понад усіх своїх синів, тому що він був сином Рахілі. Брати ненавиділи Йосипа, заздрили йому і не могли говорити з ним спокійно. Йосип бачив пророчі сни. Він жив духовним життям в той час, як його брати турбувалися лише про матеріальні речі. Бог показав йому сновидіння, в яких звеличував його. Йосип беріг ці сновидіння в своєму серці, і в тяжкі хвилини життя вони допомогли йому жити з почуттям перемоги. Через ці сновидіння брати ще більше зненавиділи Йосипа.

2. Йосип продано до Єгипту (12–36)

Йосип довго шукав своїх братів в полі. Його відповідальність завела його в пастку. Брати побачили Йосипа, коли він наближався до них в строкатому вбранні і сказали: *“Ось іде той сновидець! А тепер давайте вбиймо його”*. Але послухавши Юду, вони вирішили отримати користь і продали свого брата купцям, що прямували до Єгипту.

Молитва: Господи, допоможи мені берегти видіння в моєму серці. Допоможи мені приймати Твій суверенітет в усіх сферах мого життя.

Одне слово: Бачити духовні сновидіння

Юда та Тамара

Буття 38:1–30

(26): І пізнав Юда й сказав: “Вона стала справедливіша від мене, бо я не дав їй Шелі, синові своєму”. І вже більше не знав він її

1. Життя Юди серед хананеїв (1–11)

Після вчинення жахливого вчинку проти батька та брата Юда не міг залишатися вдома. Він залишив братів і пішов жити з хананеями. Він одружився. В нього народилося троє синів. Юда виховав їх за ханаанською культурою. Він би ніколи не повернувся додому, якби не виняткова вірність Тамари.

2. Вона справедливіша за мене (12–30)

Тамара була жінкою першого сина Юди. Цей чоловік був злим перед Богом і невдовзі помер. За законом другий син повинен був одружитися на вдові старшого брата. Але він також помер. Юда не виконав своєї обіцянки і залишив Тамару безплідною вдовою в домі її батька. Роль цієї жінки полягала в тому, щоб виконати свій обов'язок по відношенню до сім'ї. Дивовижною вірою вона зачала від свого свекра. Юда був вражений вірністю Тамари, коли зрозумів що вона зробила. Він повернувся в дім батька і в історію Бога.

Молитва: Господи, допоможи мені мати сміливу віру і бути вірним Тобі.

Одне слово: Праведність вірою

Бог задумав те на добре

Буття 49:29–50:26

(50:20): Ви задумували були на мене зло, та Бог задумав те на добре, щоб зробити, як вийшло сьогодні, — щоб заховати при житті великий народ!

1. Яків вірив у Божу обіцянку (49:29–50:14)

В цих віршах описана смерть Якова. Перед своєю смертю він дав вказівки відносно свого поховання. Він хотів бути похованим в Ханаані, обіцяній землі, в печері на полі Махпели разом з Авраамом і Саррою, Ісаком і Ревекою і своєю жінкою Лією. Він вірив, що Бог поверне його нащадків в обіцяну землю. Його вказівки щодо поховання стали вираженням цієї віри.

2. Віра Йосипа і прощення (50:15–26)

Після смерті і поховання батька, брати Йосипа почали непокоїтися. Вони думали, що Йосип стримує свою помсту, доки живий Яків. Вони прийшли до нього за прощенням. Йосип міг простити їх, тому що він прийняв Божий суверенітет в своєму житті. Брати задумували на нього зло, та Бог задумав те на добре, щоб виконати Свій власний викупний план. Йосип любив Бога, тому він любив своїх братів і піклувався про них.

Молитва: Господи, допоможи мені скромно приймати Твій суверенітет.

Одне слово: Бог задумав те на добре

Кожного благословення своє

Буття 49:1–28

(28): *Оце всі дванадцять племен Ізраїлевих, і те, що говорив їм батько їх. І він поблагословив їх, — кожного за благословенням його благословив їх*

1. Не відійметься берло від Юди (1–21)

Раніше Яків боровся з людьми і отримував все, що бажав. Але коли він боровся з Богом, Бог змінив його в людину благословення. В цьому розділі він благословив своїх синів, кожного окремим благословенням. Ці благословення є пророчими. Юда, четвертий син Лії отримав головне благословення. Він є предком Давида і Ісуса. Троє його старших братів втратили привілеї через свої лихі справи (Бут. 35:22, 34:30). Прочитайте вірш 10. Послух народів належить Ісусу через проповідь Євангелія всьому світу.

2. Йосип — вітка родюча (22–26)

Син Йосипа Єфрем (*“плодовитий”*) став предком великого коліна Ізраїльського. Можливо Яків хотів щоб він став нащадком заповіту, але Божий план був іншим. Віра і характер Йосипа вказують на Ісуса, таким чином він є духовним попередником Ісуса.

Молитва: Благословен Господь, Який послав Ісуса, щоб благословити всі народи.

Одне слово: Джерело благословення

Господь був з Йосипом

Буття 39:1–23

(23б): *Бог був із ним, і що він робив, щастив йому Господь*

1. Життя Йосипа в домі Потіфара (1–6а)

Йосипу було 17 років, коли його продали в рабство і в кайданах привезли до чужої країни. Його купив Потіфар, фараонів царедворець. Йосип гірко плакав (42:21; Пс. 104:18), але він віддав своє життя Богу і Господь був з ним. Він мав проблеми з мовою і в нього не було друзів. Але Господь був з ним і *“щастив йому Господь”*. Йосип жив перед Богом, а не перед людьми (Єф. 6:5–8). Він був слугою Потіфара, а потім став на чолі всього його володіння.

2. Дружина Потіфара (6б–23)

Йосип був гарного стану та вродливий на вигляд. Дружина Потіфара звела на нього свої очі і хотіла полонити Йосипа. Він міг би підкоритися своїй хіті, гордості, бажанню помсти чи амбіціям. Але він жив перед Богом і відкинув спокуси жінки. Дружина Потіфара виставила Йосипа злочинцем, і його посадили до в'язниці. Здавалося, що своїми праведними вчинками він досягнув лише одних неприємностей, але Йосип ніколи не сумнівався в любові Бога.

Молитва: Господь, допоможи мені жити перед Тобою. Будь зі мною, як Ти був з Йосипом.

Одне слово: Господь був з Йосипом

Пастир у в'язниці

Буття 40:1–23

(8): *А вони сказали йому: “Снився нам сон, а відгадати його немає кому”. І сказав до них Йосип: “Чи ж не в Бога відгадки? Розповідajte–но мені”.*

1. Двоє чоловіків і два сні (1–17)

Йосип був ув'язнений в царській в'язниці. Але, навіть тут, він став вірним домоправителем. Бог був з Йосипом і зробив його служителем у в'язниці. Його приставили до двох в'язнів, що до того були головними царедворцями у фараона. Один з них був начальником чашників, а інший — начальником пекарів. Йосип приділяв їм особливу увагу. Одного разу зранку він помітив печаль на їхніх обличчях. Вони турбувалися через свої сні.

2. Вірне тлумачення (18–23)

Бог говорив до цих людей через сні, але вони не розуміли їх значення. Вони потребували вчителя Біблії. Йосип був слугою Бога. Він вислухав їхні сні і дав безкомпромісні тлумачення. Незважаючи на погані новини, що були в сні пекаря, Йосип залишився чесним і не обійшов деталей.

Молитва: Господи, допоможи мені мати пастирське серце до інших і вчити Твоєму слову безкомпромісно, говорити істину.

Одне слово: Будь вірним вчителем Біблії

Бог, що пасе мене від коли аж існую

Буття 47:28–48:22

(15): *І він поблагословив Йосипа, та й промовив: “Бог, що перед обличчям Його ходили батьки мої Авраам та Ісак, що пасе мене відколи існую аж до цього дня”*

1. Не поховай мене в Єгипті (47:28–48:4)

Яків знав, що Господь обіцяв Аврааму та його нащадкам саме землю ханаанську. Не зважаючи на те, що сам він добре влаштувався в Єгипті, він розумів, що настане час, коли він і його родина мають повернутися в ханаанську землю. Яків хотів, щоб Йосип поховав його саме там. Він вірив в Божі обіцянки і насадив таку ж віру Йосипу та його синам.

2. Бог мій Пастир (48:5–22)

Відтоді, як Бог дозволив йому знову побачити Йосипа і побачити його дітей, серце Якова було сповнене вдячністю. Він прийняв синів Йосипа як своїх власних і благословив їх, давши їм частку синів, а не онуків. Яків дав молодшому сину Єфрему перворідне благословення. В цьому благословінні він засвідчив Божу роботу в своєму житті. Бог був його Пастирем, вів його, захищав і виховував протягом всього життя. Він молився, щоб так само Бог був Пастирем дітей Йосипа.

Молитва: Господи, Ти був моїм Пастирем аж до цього дня. Будь моїм Пастирем в усі дні мого життя.

Одне слово: Господь мій Пастир

Йосип — управитель

Буття 46:31–47:27

(25): А вони відказали: “Ти нас удержав при житті. Нехай же знайдемо милість в очах свого пана, — і станемо рабами фараонові”

1. Робота для братів Йосипа (46:31–47:12)

Йосип не мав ніяких політичних амбіцій щодо себе або своєї сім'ї. Він не хотів використовувати свої повноваження для того, щоб влаштувати для своєї родини легке життя. Він піклувався про них, але не призначив їх на керівних посадах. Вони були пастухами. Таке заняття було огидою для єгиптян, тому Йосип відвів їм для життя окрему землю Гошен, де були гарні пасовища. Таким чином сім'я Йосипа жила окремо і розмножувалася кількісно, зберігаючи свою національну ізраїльську чистоту. Дні мандрування Якова підходили до кінця. Він виріс з людини, що бореться, в чоловіка благословення.

2. Йосип рятує життя (47:13–27)

Йосип контролював всі продовольчі запаси під час голоду. Йому належала влада життя і смерті над усім Єгиптом, але він використовував її лише для того, щоб рятувати життя. Він годував народ і не дозволяв поширюватися рабському менталітету і бунтарському духу. Завдяки мудрості Йосипа люди були вдячними і вірними фараону.

Молитва: Господи, допоможи мені жити перед Тобою і бути мудрим управителем.

Одне слово: Будь управителем Божої благодаті

Йосип пред фараоном

Буття 41:1–40

(25): І сказав Йосип до фараона: “Сон фараонів — один він. Що Бог робить, те Він звістив фараонові”

1. Бог відкрив фараонові Свій план (1–36)

Фараон бачив два сні. Він відчував, що в них є особливе значення, але жодна людина не могла витлумачити їх. Тоді начальник чашників фараона пригадав Йосипа. Йосипа вивели з в'язниці, щоб привести до царя всього Єгипту. Фараону віддавали почесні, як богу, але Йосип не турбувався, що йому сказати, а говорив тільки правду. Йосип наголосив, що тлумачення належить Богу, Який керує і історією і природою. Бог відкрив фараонові те, що Він зробить. Сні фараона означали, що Бог пошле на Єгипет сім років надлишку, а потім сім років голоду. Потім Йосип порадив, що потрібно робити.

2. Фараон приймає слово Бога (37–40)

Фараон міг би розгніватися на Йосипа, але він визнав у ньому Божого слугу і прийняв слово Бога. Він поставив Йосипа над всім своїм домом і зробив його другою людиною після себе в усьому Єгипті. Бог був з Йосипом.

Молитва: Господи, допоможи мені жити перед Тобою, а не перед фараонами цього світу.

Одне слово: Жити перед Богом

Йосип на чолі Єгипту

Буття 41:41–57

(51, 52): *І назвав Йосип ім'я первородному: Манасія, бо “Бог зробив мені, що я забув усе своє терпіння та весь дім мого батька”. А ймення другому назвав: Єфрем, бо “розмножив мене Бог у краї недолі моєї”*

1. Йосип перейшов через увесь Єгипет (41–49)

В один день Йосип змінився з раба на правителя. Він не гордився і не шукав помсти. Він взявся працювати. Йосип довіряв Божому слову і, протягом семи років надлишку, готуючись до голоду, не мав жодного сумніву. Коли настав голод, він відкрив житниці і годував єгиптян і весь світ. Йосип був добрим управителем.

2. Двоє синів Йосипа (50–57)

В роки надлишку Йосип одружився, і у нього народилося двоє синів. Імена синів свідчать про віру Йосипа. Манасія означає *“той, хто дає забуття”*. Це свідчення про те, що Бог забрав весь смуток і печаль Йосипа, і він забув усі свої нещастя. Він не тримав зла на своїх братів. Єфрем означає *“плід, розмноження”*. Йосип дякував Богу за те, що Він розмножив його у краї недолі. Боже благословення не зробило Йосипа гордим, але смиренным і слухняним Богу. Йосип прийняв Божий суверенітет. Він продовжував ходити перед Богом.

Молитва: Господи, допоможи мені довіряти Твоєму слову і з вдячністю приймати Твоє керівництво.

Одне слово: Приймати Божий суверенітет з радістю

Не бійся зійти до Єгипту

Буття 46:1–30

(3): *І сказав Він: “Я Той Бог, — Бог батька твого. Не бійся зійти до Єгипту, бо Я вчиню тебе там великим народом”*

1. Яків молиться в Беер–Шеві (1–27)

Яків все ще боявся і був нерішучим. Він пішов до Беер–Шеви, помолитися на місці, де Авраам і Ісак зустріли Бога і збудували жертовники (21:31–33; 26:23–25). Бог покликав Ізраїля по імені *“Якове”* і він відповів *“ось я”*. Бог пообіцяв йому йти з ним до Єгипту і вчинити його там великим народом. Яків повірив Божій обіцянці і пішов до Єгипту всією сім'єю з 70 чоловік. Цей перехід був частиною Божого плану і обіцянки (15:13–16). В темні часи єгипетського рабства ізраїльський народ розмножувався і сильно міцнів.

2. Яків зустрічає Йосипа (28–30)

Йосип був 17 річним хлопчиком, коли його відняли від батька. Зараз він став 37 річним чоловіком. У нього було двоє синів і правління в Єгипті. Побачивши батька, він впав йому на шию і довго плакав. Яків більше нічого не запитував, і зрозумів, що став благословеним чоловіком. Він буде благословляти інших.

Молитва: Господи, навчи мене довірятися Тобі, Твої шляхи набагато вищі мого розуміння і призводять до блага.

Одне слово: Я зйду з тобою до Єгипту

Я Йосип

Буття 45:1–28

(7): І послав мене Бог перед вами зробити для вас, щоб ви позостались на землі, і щоб утримати для вас при житті велике число спасених

1. Утримати життя (1–24)

Йосип відкрився братам. Вони налякалися його, але він і не думав про помсту. Він розповів їм про Божий план направити його до Єгипту. Він розглядав своє життя в світлі Божого суверенітету. Він зрозумів значення своїх страждань, що вони були варті того. Бог використовував його в Своїй викупній роботі для збереження життя інших. Він зберіг життя багатьох єгиптян, він зберіг життя Божого народу. Щоб виконати Свій план, Господь змирив Йосипа до стану раба і підніс його до господаря Єгипту. Так само і нас Бог хоче використовувати в Своїй великій викупній роботі. З Богом наше життя набуває значення.

2. Живий Йосип, син мій (25–28)

Яків жив з великим смутком в серці протягом 20 років. Він ледь міг повірити в добрі новини. Зрештою він вчився, що Бог є вірний.

Молитва: Господи, навчи мене довіряти Тобі в часи смутку і печалі, щоб Ти міг використовувати мене в Твоїй викупній роботі.

Одне слово: Бог хоче зберегти життя

Йосип згадує свої сни

Буття 42:1–38

(9а): І згадав Йосип сни, що про них йому снились були

1. І будемо жити і не помремо (1–20)

В Ханаані настав тяжкий голод. Яків відправив десятох своїх синів до Єгипту купити хліба. Йосип впізнав своїх братів, коли вони вклонилися перед ним. Він згадав свої сни (37:6–11). Йосип знав, що Бог керує його життям, а сам він є Божим слугою. Він почав перевіряти своїх братів, але не для того щоб помститися їм, а допомогти пригадати свої гріхи, розкаятися і зустріти Бога (21,22). Це справжня любов.

2. Що це Бог нам зробив? (21–38)

Йосип заплакав, коли брати визнали свої гріхи. Але він продовжував тиснути на них. Брати знайшли срібло в своїх мішках з хлібом і затремтіли. Вони почали аналізувати своє життя перед Богом (28). Вони повернулися додому і все розповіли батьку. Симеон залишився з Йосипом до того часу, поки брати повернуться з Веніаміном. Йосип підштовхнув братів до їх людських обмежень. Вони мають зустріти Бога особисто.

Молитва: Господи, допоможи мені любити інших істиною любов'ю, щоб вони розкались і зустріли Тебе.

Одне слово: Будемо жити і не помремо

Другий похід до Єгипту

Буття 43:1–34

(8,9): І сказав Юда до Ізраїля, батька свого: “Пошли ж цього юнака зо мною, і встаньмо, та й ходім, і будемо жити, і не повмираємо і ми, і ти, і наші діти. Я поручуся за нього, — з моєї руки будеш його ти жадати! Коли я не приведу його до тебе, і не поставлю перед лицем твоїм, то буду винним перед тобою по всі дні!”

1. Заберіть брата і йдіть (1–14)

Яків не мав вибору, його сім'я помирала з голоду. В решті решт він прийняв благання Юди і послав Веніаміна разом з братами до Єгипту за хлібом. Він також послав гроші та подарунки.

2. Виховання любов'ю (15–34)

На цей раз Йосип не поведився жорстоко зі своїми братами. Він побачив Веніаміна і заплакав, потім приготував чудовий банкет в своєму домі на їх честь. Він повернув Симеона. Але брати подумали, що в цьому доброму вчинку криються інші мотиви. Вони турбувалися про гроші, що знайшлися в їхніх мішках з хлібом і думали, що Йосип зробить їх рабами. Страх і відчуття провини примушують людей сумніватися навіть у самих добрих вчинках до них. Брати дуже нервувалися, коли сиділи на банкеті. В цей момент Йосип добре розумів їх і виховував їх з любов'ю. Він пробачив своїх братів, але він хотів, щоб вони покаялися і стали новими людьми.

Молитва: Господи, дякую за Твою викупну любов, що веде до покаяння і життя.

Одне слово: Провина забирає радість

Покаяння Юди

Буття 44:1–34

(33): А тепер нехай же сяде твій раб замість того юнака за раба панові моему. А юнак нехай іде з своїми братами!

1. Всі повернулися (1–17)

Йосип поклав свою срібну чашу у мішок Веніаміна. Начальник Йосипа наздогнав братів та звинуватив їх у крадіжці. Але вони одноставно відрікалися. Коли провели обшук, зникла чаша виявилася у мішку молодшого брата. Брати могли залишити Веніаміна на одинці з долею, а самі бути вільними, але вони роздерли свій одяг, нав'ючили ослів і всі повернулися.

2. Плід Юдиного покаяння (18–34)

Юда пообіцяв своєму батьку особисто відповідати за Веніаміна. Раніше Юда вже знехтував свою обіцянку (Бут. 38) і в не звертав уваги на страждання батька. Зараз він благав за Веніаміна і говорив, що його відсутність принесе нестерпний біль їх батьку. Потім він практично підтвердив свої слова, вирішивши залишитися рабом замість Веніаміна. Його покаяння було справжнім.

Молитва: Господи, допоможи мені всім серцем каятися і приносити плоди покаяння. Допоможи мені виконувати свої обіцянки.

Одне слово: Я залишусь замість нього